พรรณไม้ที่มีศักยภาพลดมลพิษ ในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง

ฉบับประชาชน

เอกสารภายใต้
โครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พรรณไม้ที่มีศักยภาพลดมลพิษ

ในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง

ฉบับประชาชน

เอกสารภายใต้

โครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ชื่อหนังสือ : พรรณไม้ที่มีศักยภาพลดมลพิษ ในพื้นที่จังหวัดระยอง
และพื้นที่ใกล้เคียง ฉบับประชาชน
เอกสารภายใต้โครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม

เจ้าของ : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม (สผ.) กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
๖๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖ เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ โทร: ๐-๒๒๖๕-๖๕๐๐
โทรสาร: ๐-๒๒๖๕-๖๕๑๑ http://www.onep.go.th

ที่ปรึกษา : นายวิจารย์ สิมาฉายา เลขาธิการ สผ.
นายสันติ บุญประคับ รองเลขาธิการ สผ.
นางสาวอาระยา นันทโพธิเดช รองเลขาธิการ สผ.
นายนพดล ธิยะใจ รองเลขาธิการ สผ.

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.วี.ออฟเซ็ต กรุงเทพ ฯ
โทร ๐๘๑ ๖๕๒ ๓๗๗๙

การอ้างอิง : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
พรรณไม้ที่มีศักยภาพลดมลพิษ ในพื้นที่จังหวัดระยอง
และพื้นที่ใกล้เคียง ฉบับประชาชน
เอกสารภายใต้โครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม.
กรุงเทพ ฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บี.วี.ออฟเซ็ต; พิมพ์ครั้งที่ ๑
สิงหาคม ๒๕๕๕ จำนวนพิมพ์ ๑,๕๐๐ เล่ม จำนวนหน้า ๑๓๖ หน้า

คำสืบค้น : รายชื่อพรรณไม้, พื้นที่กันชนอุตสาหกรรม, ศักยภาพลดมลพิษ
ด้านอากาศ, พื้นที่สีเขียว, ชุมชน, จังหวัดระยอง, ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ISBN : 978-974-286-991-5

สงวนลิขสิทธิ์ : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

คำนำ

ในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๓ ถึงปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ริเริ่มจัดทำ**โครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม** มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำพื้นที่กันชนอุตสาหกรรม (industrial buffer zone) ประเภทพื้นที่สีเขียว บริเวณเขตรอยต่อของพื้นที่ชุมชนกับพื้นที่อุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง โดยประยุกต์ใช้**แนวคิดการป้องกันและบรรเทามลพิษด้วยการใช้ธรรมชาติสีเขียว แนวคิดนี้เป็นมาตรการสนับสนุนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุนชนที่ดี เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกันได้** ในการดำเนินโครงการในระยะแรก มี**พื้นที่เป้าหมายเบื้องต้น** ได้แก่ พื้นที่บริเวณรอยต่อของพื้นที่เขตเทศบาลนครระยอง และชุมชนใกล้เคียงในตำบลบ้านแลง ตำบลเชิงเนิน และตำบลตะพงกับพื้นที่ตั้งโครงการอุตสาหกรรมของบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ตามขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ สำนักงานฯ ได้ประมวลองค์ความรู้ในท้องถิ่นเข้ากับองค์ความรู้สากล โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านพรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่เป้าหมายเบื้องต้น ที่ได้จากการศึกษาเอกสารวิชาการ การประชุมปรึกษาหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิ ปราชญ์ชาวบ้าน (นักวิชาการท้องถิ่น) ผู้แทนหน่วยงาน และประชาชนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสำรวจพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่โครงการนำร่อง ในปัจจุบัน โครงการมีผลผลิตหลัก ๒ ผลผลิต ได้แก่ เอกสาร**พรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานโครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง ฉบับวิชาการ** และ**เอกสารเผยแพร่ฉบับประชาชน**

เอกสารเผยแพร่ฉบับประชาชน ฉบับนี้ คือ **พรรณไม้ที่มีศักยภาพลดมลพิษในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง ฉบับประชาชน** ถือได้ว่า**เป็นเอกสารที่ชุมชนและประชาชนเป็นเจ้าของ เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรับผิดชอบ** ตั้งแต่ขั้นตอนแรกขณะเริ่มต้นคิด และขณะลงมือจัดทำจนกระทั่งเอกสารแล้วเสร็จ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ตั้งความปรารถนาให้เอกสารนี้เป็น**เครื่องมือทางวิชาการเบื้องต้นสำหรับชุมชนและประชาชนทั่วไปที่สนใจ ได้รับทราบถึงพรรณไม้ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตและระบบนิเวศของพื้นที่เป้าหมายเบื้องต้นและพื้นที่ใกล้เคียง พร้อมทั้งนำไปพิจารณาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการจัดทำพื้นที่กันชนอุตสาหกรรม ประเภทพื้นที่สีเขียว เพื่อป้องกันและบรรเทามลพิษจากกิจกรรมอุตสาหกรรม (โดยเฉพาะด้านอากาศ) ในอนาคต** และเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ดังกล่าว ในการจัดทำเอกสารเผยแพร่ฉบับประชาชน มี**ข้อสังเกตและข้อมูลที่พึงทำความเข้าใจให้ชัดเจน**เพื่อให้การนำข้อมูลในเอกสารไปใช้ประโยชน์ เป็นไปอย่างรอบคอบ คือ **(๑)** รายชื่อพรรณไม้ที่ปรากฏในเอกสารฉบับปัจจุบัน ครอบคลุมพรรณไม้ที่**สอดคล้องกับวิถีชีวิตและระบบนิเวศของพื้นที่เป้าหมาย** ซึ่งรวมถึง**ไม้ในห่วงโซ่อาหาร** ดังนั้น จึงต้องใช้**ดุลยพินิจและพิจารณาความเหมาะสมในการเลือกใช้พรรณไม้**ที่กล่าวในเอกสาร รวมทั้ง**โอกาสการสะสมมลพิษในไม้**ดังกล่าว ซึ่งยังต้องการการศึกษาวิจัยต่อไป **(๒) ลักษณะใบที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ** ได้ถูกอ้างอิงมาจากข้อมูลในเอกสารวิชาการ (คือ ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน และใบเรียวเล็ก ใบหยาบ มีขน เหนียว มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง) ดังนั้น พันธุ์ไม้*ชนิดอื่นนอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้ในเอกสารฉบับปัจจุบัน* สามารถมีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศด้วย หากพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์ลักษณะใบที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ ที่อ้างอิงมาจากข้อมูลในเอกสารวิชาการดังกล่าวนี้ **(๓)** *พันธุ์ไม้บางชนิดมีลักษณะใบหลายแบบ* เช่น ใบเรียบ กว้าง และหนา จึงสามารถจำแนกไม้เป็นกลุ่มตามลักษณะใบได้มากกว่า ๑ กลุ่ม และในที่นี้การจำแนกใบ (ใบเรียบ กว้าง หนา ผิวใบเป็นไข ใบเรียวเล็ก หยาบ มีขน เหนียว) มิได้ยึดหลักเกณฑ์ที่เข้มงวด แต่เป็นไปตาม**ดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ (๔)** ในเอกสารฉบับปัจจุบัน **เน้นเฉพาะศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศเท่านั้น** ยังมิได้สามารถครอบคลุมศักยภาพในการลดมลพิษผ่านวิธีการอื่น เป็นต้นว่า การลดมลพิษในดินผ่านทางรากของต้นไม้

นอกจากนี้ ข้อมูลด้านศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศของพรรณไม้ที่ระบุในเอกสารฉบับปัจจุบัน**อาจมีการเปลี่ยนแปลง หากมีผลการศึกษาวิจัยใหม่** และ **(๕)** องค์ความรู้อีกด้านหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้การนำองค์ความรู้ด้านพรรณไม้ที่กล่าวไว้ในเอกสารฉบับนี้ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น คือ *องค์ความรู้ด้านการออกแบบ (design) การปลูกพรรณไม้* เพื่อประโยชน์ด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากมลพิษด้านอากาศ ซึ่งยังต้องการการศึกษาในรายละเอียดต่อไปในอนาคต

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ปราชญ์ชาวบ้าน (นักวิชาการท้องถิ่น) ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้นำชุมชน และประชาชนทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ สละเวลา และให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรม มีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นและจัดทำเอกสารเผยแพร่ฉบับประชาชน ฉบับนี้ สำนักงาน ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานที่เกิดจากความร่วมมือกันอย่างจริงจังและต่อเนื่องชิ้นนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้แก่ชุมชนและประชาชนทั่วไป ท้ายนี้ สำนักงาน ฯ เชื่อมั่นในศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของชุมชนและประชาชนว่าจะสามารถต่อยอดและเพิ่มพูนคุณค่าของเอกสารฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมในระยะยาวได้ต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มิถุนายน ๒๕๕๕

สารบัญ

หน้า

คำนำ..... ก

๑. รายชื่อพรรณไม้*บางชนิด*ที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ ในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง..... ๑

๒. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามลักษณะใบ ๖

๓. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามความเหมาะสมของประเภทพื้นที่ ๖๕

๔. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามความเหมาะสมของประเภทดินเค็ม ๖๘

๕. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามคุณลักษณะและการใช้ประโยชน์ ๗๑

๖. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามระดับชั้นเรือนยอด..... ๗๘

๗. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามลักษณะพิเศษ..... ๙๒

๘. ข้อเสนอแนะในการเลือกพรรณไม้และตัวอย่างพรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกบริเวณริมถนน*ทั่วไป*..... ๙๔

๙. ข้อเสนอแนะในการเลือกพรรณไม้และตัวอย่างพรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกบริเวณริมน้ำ*ทั่วไป*..... ๙๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ดัชนีชื่อพรรณไม้ (ก–ฮ)..... ๙๗

ที่มา..... ๑๒๓

ที่ปรึกษาด้านวิชาการ..... ๑๒๔

คณะที่ปรึกษาการจัดทำเอกสาร..... ๑๒๔

คณะทำงานจัดทำเอกสาร..... ๑๒๕

สารบัญภาพ

หน้า

ตัวอย่างพันธุ์ไม้*บางชนิด*ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ

จำนวน ๕๑ ชนิด..... ๑๓

๑. กระจูด (กก)..... ๑๔

๒. กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)..... ๑๕

๓. กระโดน..... ๑๖

๔. กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)..... ๑๗

๕. ก่อขี้ริ้ว..... ๑๘

๖. กะพ้อ..... ๑๙

๗. การเวก..... ๒๐

๘. ขนุนป่า..... ๒๑

๙. ขันทองพยาบาท..... ๒๒

๑๐. ค้อ (ตะคร้อ)..... ๒๓

๑๑. แคทะเล..... ๒๔

๑๒. แคแสด..... ๒๕

๑๓. จามจุรี (ก้ามปู)..... ๒๖

๑๔. ชะมวง..... ๒๗

๑๕. ซ้อ..... ๒๘

๑๖. ตะเคียนทอง..... ๒๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

๑๗. ตะบูนขาว..... ๓๐

๑๘. ตะแบก..... ๓๑

๑๙. ตังหน..... ๓๒

๒๐. ตาลโตนด..... ๓๓

๒๑. นนทรี..... ๓๔

๒๒. ประดู่บ้าน..... ๓๕

๒๓. ปาล์มขวด..... ๓๖

๒๔. เป้ง..... ๓๗

๒๕. ฝาง..... ๓๘

๒๖. พฤกษ์..... ๓๙

๒๗. โพทะเล..... ๔๐

๒๘. โพศรีมหาโพธิ์..... ๔๑

๒๙. มะค่าโมง..... ๔๒

๓๐. มะม่วงช้างเหยียบ..... ๔๓

๓๑. มะม่วงป่า..... ๔๔

๓๒. มะฮอกกานีใบใหญ่..... ๔๕

๓๓. ยางแดง..... ๔๖

๓๔. ยางนา..... ๔๗

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

๓๕. รักทะเล..... ๔๘

๓๖. รางจืด..... ๔๙

๓๗. ราชพฤกษ์ (คูน)..... ๕๐

๓๘. ลำแพน..... ๕๑

๓๙. เลียบ..... ๕๒

๔๐. สนทราย..... ๕๓

๔๑. สนทะเล..... ๕๔

๔๒. สบู่ดำ..... ๕๕

๔๓. สำรอง (พุงทะลาย)..... ๕๖

๔๔. สำรองกะโหลก..... ๕๗

๔๕. เสลา..... ๕๘

๔๖. โสกน้ำ..... ๕๙

๔๗. หลุมพอ..... ๖๐

๔๘. หว้า..... ๖๑

๔๙. เหียง..... ๖๒

๕๐. อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเบรียล)..... ๖๓

๕๑. อินทนิลน้ำ..... ๖๔

๑. รายชื่อพรรณไม้*บางชนิด*ที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ ในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง

พรรณไม้ที่เหมาะสมกับระบบนิเวศและวิถีชีวิต ในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง *บางชนิด*ที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ จำนวน ๒๓๒ ชนิด ได้แก่

กรวยป่า	กระจูด (กก)	กระเชา
กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)	กระดูกไก่	กระโดน
กระถินณรงค์	กระถินเทพา	กระท้อน
กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)	กระเพาะปลา	กร่าง
กฤษณา	กล้วย	ก่อขี้ริ้ว
กะเจียน (พญารากดำ)	กะบก	กะพ้อ
กันเกรา (มันปลา ตำเสา)	กานพลู	การเวก
กาสะลองคำ	กุหลาบ	เกด
เกล็ดปลาช่อน	โกงกางใบเล็ก	โกงกางใบใหญ่
ไกรทอง	ขนุน	ขนุนป่า
ขมิ้นชัน	ข่อย	ขันทองพยาบาท
ขี้เหล็ก	เข็ม	เขยตาย
คนทีสอทะเล	ค้อ (ตะคร้อ)	คัดเค้าเครือ
คำรอก (ประดงเลือด)	คุย	แคทะเล

แคนา	แคแสด	งาไซ (โพอาศัย)
เงาะ	จันทน์กะพ้อ	จันทน์หอม
จาก	จามจุรี (ก้ามปู)	จำปีป่า
จิกทะเล (จิกเล)	เฉียงพร้านางแอ	ชวนชม
ชะมวง	ชุมเห็ดเทศ	ชุมเห็ดไทย
ซ้อ	ดองดึง	ดาวเรือง
ดุหุนใบเล็ก	เดหลี	ตะกู
ตะเกราน้ำ	ตะโกนา	ตะโกสวน
ตะขบป่า	ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตะเคียนทอง
ตะเคียนหนู	ตะไคร้ต้น	ตะบูนขาว
ตะบูนดำ	ตะแบก	ตังหน
ตาลโตนด	ตีนนก (นน กะพุน)	ตุมพระ
เต็ง	เตยทะเล	เต่าร้าง
ถอบแถบน้ำ	ถั่วขาว	ถั่วดำ
ทรงบาดาล	ทองกวาว	ทุเรียน
ไทรย้อยใบแหลม	นกยูงฝรั่ง (หางนกยูงฝรั่ง)	นนทรี
บอสตันเฟิร์น	บานบุรีเหลือง	บุนนาค
เบญจมาศ	ปรง	ปรงทะเล
ประกายเงิน	ประดู่บ้าน	ประดู่ป่า
ประดู่ลาย	ปลาไหลเผือก	ปาด

ปาล์มขวด	ปีบ	เป้ง
เป้งทะเล	แปรงล้างขวด	โป๊ยเซียน
โปรงขาว	โปรงแดง	ผักบุ้งทะเล
ผักบุ้งทะเลขาว	ผักเบี้ยทะเล	ผักหวานบ้าน
ไผ่	ฝาง	พรวด
พระเจ้าห้าพระองค์	พฤกษ์	พลองแก้มอ้น
พลองเหมือด (พลองใบเล็ก)	พลับพลา (มลาย)	พะยอม
พังกา–ถั่วขาว	พังกาหัวสุมดอกขาว	พังกาหัวสุมดอกแดง
พันจำ	พิกุล	พิลังกาสา
พุทราทะเล	โพขี้นก	โพทะเล
โพศรีมหาโพธิ์	ไพล	ฟ้าทะลายโจร
เฟื่องฟ้า	มรกตแดง	มะขาม
มะขามป้อม	มะค่าแต้	มะค่าโมง
มะเค็ด (หนามแท่ง)	มะดัน	มะดูก
มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)	มะตูมนิ่ม	มะปราง
มะพอก	มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ
มะม่วงป่า	มะม่วงหิมพานต์	มะเม่าดง
มะรุม	มะหวด	มะหาด
มะฮอกกานีใบเล็ก	มะฮอกกานีใบใหญ่	มังคุด

เม่าไข่ปลา	โมกเครือ	ยมหอม
ยางกล่อง	ยางแดง	ยางใต้
ยางนา	ยางพารา	ยางอินเดีย
ยางโอน	ยูคาลิปตัส	เยอบีร่า
รักทะเล	รัง	รังกะแท้
รางจืด	ราชดัด (พญาดาบหัก)	ราชพฤกษ์ (คูน)
ลั่นทม	ลำดวน	ลำบิดดง
ลำพู	ลำแพน	ลำแพนหิน
เลียบ	ว่านหางจระเข้	วาสนา
สนฉัตร	สนทราย	สนทะเล
สนประดิพัทธ์	สบู่ดำ	สะเดา
สะเดาอินเดีย	สะตือ (ประดู่ขาว)	สะท้อนรอก
สัก	สักขี	สันโสก
สามสิบ	สำรอง (พุงทะลาย)	สำรองกะโหลก
สำโรง	เสม็ด (เสม็ดแดง)	เสม็ดขาว
เสลา	แสมขาว	แสมดำ
แสมทะเล	โสกน้ำ	หงอนไก่ทะเล
หญ้าลอยลม	หญ้าหนวดแมว	หม้อข้าวหม้อแกงลิง
หมาก	หมากเหลือง	หมามุ่ยช้าง

หมีเหม็น (หมูทะลวง)	หยกมรกต (กวักมรกต)	หยีน้ำ
หลาวชะโอน	หลุมพอ	หลุมพอทะเล
หว้า	หูกระจง	หูกวาง
เหงือกปลาหมอ	เหียง	อบเชย (อบเชยต้น)
อบเชยไทย (มหาปราบ)	อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเบรียล)	อะราง (นนทรีป่า อินทรี)
อินทนิลน้ำ		

หมายเหตุ ในการเลือกปลูกพรรณไม้ มีข้อเสนอแนะให้ปลูกพืชแบบผสมผสานเพื่อเกื้อกูลกัน และควรปลูกไม้ท้องถิ่นดั้งเดิม เนื่องจากทนทานต่อสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้ดี

๒. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามลักษณะใบ

พรรณไม้จำแนกตามลักษณะใบที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ คือ **(๑)** ออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน **(๒)** สารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน และ **(๓)** ฝุ่นละออง (**พันธุ์ไม้บางชนิดอาจมีลักษณะใบหลายประเภท จึงทำให้มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศได้มากกว่าหนึ่งกลุ่ม** *)

๑) **ไม้ที่มีใบเรียบ กว้าง** มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน จำนวน ๑๓๖ ชนิด ได้แก่

กรวยป่า	กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)	กระโดน
กระถินณรงค์	กระถินเทพา	กระท้อน
กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)	กระเพาะปลา	กล้วย
ก่อขี้ริ้ว	กะเจียน (พญารากดำ)	กะบก
กะพ้อ	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)	กานพลู
การเวก	กาสะลองคำ	กุหลาบ
เกด	โกงกางใบเล็ก	โกงกางใบใหญ่

---

* ในที่นี้ การจำแนกลักษณะใบ (ใบเรียบ กว้าง หนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข ใบเรียวเล็ก หยาบ มีขนเหนียว) **มิได้**ยึดหลักเกณฑ์ที่เข้มงวด แต่เป็นไปตาม**ดุลยพินิจ**ของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ดร. สมราน สุดดี นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานหอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นอกจากนี้ ไม้ในแต่ละกลุ่มอาจ**มีลักษณะไม่ครบ**ตามที่ระบุไว้ทุกประการก็ได้ เช่น ไม้ในกลุ่มที่ ๓ อาจมีใบหยาบ แต่ผิวใบไม่มีขน

ไกรทอง	ขนุน	ขนุนป่า
ขมิ้นชัน	ขันทองพยาบาท	ขี้เหล็ก
เข็ม	เขยตาย	ค้อ (ตะคร้อ)
คัดเค้าเครือ	คุย	แคทะเล
แคนา	แคแสด	งาไซ (โพอาศัย)
เงาะ	จันทน์กะพ้อ	จันทน์หอม
จามจุรี (ก้ามปู)	จำปีป่า	จิกทะเล (จิกเล)
ชวนชม	ชะมวง	ชุมเห็ดเทศ
ชุมเห็ดไทย	ซ้อ	ดองดึง
ดุหุนใบเล็ก	เดหลี	ตะกู
ตะเกราน้ำ	ตะโกนา	ตะขบป่า
ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตะเคียนทอง	ตะเคียนหนู
ตะไคร้ต้น	ตะบูนขาว	ตะบูนดำ
ตะแบก	ตังหน	ตีนนก (นน กะพุน)
เต็ง	ถอบแถบน้ำ	ถั่วขาว
ถั่วดำ	ทรงบาดาล	ทองกวาว
ทุเรียน	ไทรย้อยใบแหลม	นนทรี
เบญจมาศ	ประกายเงิน	ประดู่บ้าน
ประดู่ป่า	ประดู่ลาย	ปาด
ปีบ	โป๊ยเซียน	โปรงขาว
โปรงแดง	ผักบุ้งทะเล	ผักบุ้งทะเลขาว
ผักหวานบ้าน	ฝาง	พฤกษ์
พลับพลา (มลาย)	พะยอม	พังกา–ถั่วขาว
พังกาหัวสุมดอกขาว	พังกาหัวสุมดอกแดง	พันจำ
พิกุล	พิลังกาสา	พุทราทะเล
โพทะเล	โพศรีมหาโพธิ์	ไพล

ฟ้าทะลายโจร	เฟื่องฟ้า	มรกตแดง
มะขาม	มะค่าโมง	มะดัน
มะดูก	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)	มะตูมนิ่ม
มะปราง	มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ
มะม่วงป่า	มะม่วงหิมพานต์	มะเม่าดง
มะรุม	มะหวด	มะฮอกกานีใบเล็ก
มะฮอกกานีใบใหญ่	มังคุด	เม่าไข่ปลา
โมกเครือ	ยมหอม	ยางกล่อง
ยางแดง	ยางใต้	ยางนา
ยางพารา	ยางอินเดีย	ยางโอน
ยูคาลิปตัส	เยอบีร่า	รักทะเล
รัง	รังกะแท้	รางจืด
ราชพฤกษ์ (คูน)	ลั่นทม	ลำพู
ลำแพน	ลำแพนหิน	เลียบ
วาสนา	สบู่ดำ	สะเดา
สะเดาอินเดีย	สะตือ (ประดู่ขาว)	สะท้อนรอก
สัก	สักขี	สำรอง (พุงทะลาย)
สำรองกะโหลก	เสม็ด (เสม็ดแดง)	เสลา
แสมขาว	แสมดำ	แสมทะเล
โสกน้ำ	หงอนไก่ทะเล	หญ้าหนวดแมว
หม้อข้าวหม้อแกงลิง	หมาก	หมากเหลือง
หมามุ่ยช้าง	หมีเหม็น (หมูทะลวง)	หยกมรกต (กวักมรกต)
หยีน้ำ	หลุมพอ	หลุมพอทะเล
หว้า	หูกระจง	หูกวาง
เหียง	อบเชยไทย (มหาปราบ)	อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเปรียล)
อะราง (นนทรีป่า อินทรี)	อินทนิลน้ำ	

๒) **ไม้ที่มีใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข** มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน จำนวน ๑๒๒ ชนิด ได้แก่

กระดูกไก่	กระโดน	กระถินณรงค์
กระถินเทพา	กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)	กร่าง
กฤษณา	กล้วย	ก่อขี้ริ้ว
กะบก	กะพ้อ	กานพลู
การเวก	ขนุน	ขนุนป่า
ข่อย	เข็ม	เขยตาย
คุย	งาไซ (โพอาศัย)	เงาะ
จันทน์กะพ้อ	จันทน์หอม	จาก
จิกทะเล (จิกเล)	เฉียงพร้านางแอ	ชวนชม
ชะมวง	ดองดึง	ดุหุนใบเล็ก
เดหลี	ตะเกราน้ำ	ตะโกนา
ตะโกสวน	ตะขบป่า	ตะเคียนทอง
ตะบูนขาว	ตะบูนดำ	ตะแบก
ตังหน	ตาลโตนด	ตุมพระ
เตยทะเล	เต่าร้าง	ถอบแถบน้ำ
ถั่วขาว	ถั่วดำ	ทองกวาว
ทุเรียน	ไทรย้อยใบแหลม	บอสตันเฟิร์น
บานบุรีเหลือง	บุนนาค	ปรง
ปรงทะเล	ประกายเงิน	ปลาไหลเผือก
ปาด	ปาล์มขวด	เป้ง
เป้งทะเล	แปรงล้างขวด	ผักเบี้ยทะเล
พลองแก้มอ้น	พลองเหมือด (พลองใบเล็ก)	พิกุล
พิลังกาสา	พุทราทะเล	โพขี้นก

โพทะเล	โพศรีมหาโพธิ์	มรกตแดง
มะค่าแต้	มะดัน	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
มะปราง	มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ
มะม่วงป่า	มะม่วงหิมพานต์	มังคุด
โมกเครือ	ยางกล่อง	ยางแดง
ยางใต้	ยางนา	ยางพารา
ยางอินเดีย	ยูคาลิปตัส	รักทะเล
ลั่นทม	ลำดวน	ลำบิดดง
ลำพู	ลำแพน	ลำแพนหิน
เลียบ	ว่านหางจระเข้	วาสนา
สนประดิพัทธ์	สะเดา	สะเดาอินเดีย
สะตือ (ประดู่ขาว)	สัก	สามสิบ
เสม็ด (เสม็ดแดง)	เสม็ดขาว	โสกน้ำ
หงอนไก่ทะเล	หม้อข้าวหม้อแกงลิง	หมาก
หมากเหลือง	หยกมรกต (กวักมรกต)	หลาวชะโอน
หลุมพอทะเล	หว้า	เหงือกปลาหมอ
เหียง	อบเชย (อบเชยต้น)	อบเชยไทย (มหาปราบ)
อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเปรียล)	อินทนิลน้ำ	

๓) **ไม้ที่มีใบเรียวเล็ก ใบหยาบ มีขน เหนียว** มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง จำนวน ๗๘ ชนิด ได้แก่

กรวยป่า	กระจูด (กก)	กระเชา
กระถินณรงค์	กระถินเทพา	กระท้อน
กะเจียน (พญารากดำ)	การเวก	เกล็ดปลาช่อน
ขนุน	ขนุนป่า	ข่อย
คนทีสอทะเล	คำรอก (ประดงเลือด)	แคแสด
งาไซ (โพอาศัย)	จาก	จามจุรี (ก้ามปู)
ดาวเรือง	ดุหุนใบเล็ก	ตะโกสวน
ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตะแบก	ตาลโตนด
ตีนนก (นน กะพุน)	เตยทะเล	เต่าร้าง
ถั่วขาว	ถั่วดำ	ทองกวาว
นกยูงฝรั่ง (หางนกยูงฝรั่ง)	เบญจมาศ	ปรง
ปรงทะเล	ปลาไหลเผือก	เป้ง
เป้งทะเล	แปรงล้างขวด	ไผ่
พรวด	พระเจ้าห้าพระองค์	พฤกษ์
พลับพลา (มลาย)	พิกุล	มะขามป้อม
มะค่าแต้	มะเค็ด (หนามแท่ง)	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
มะปราง	มะพอก	มะม่วงไข่แลน
มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า	มะหวด
มะหาด	ยางกล่อง	ยางแดง
ยางนา	ราชดัด (พญาดาบหัก)	สนฉัตร
สนทราย	สนทะเล	สนประดิพัทธ์
สันโสก	สามสิบ	สำรอง (พุงทะลาย)
สำรองกะโหลก	สำโรง	เสม็ดขาว

เสลา	หงอนไก่ทะเล	หญ้าลอยลม
หมาก	หมามุ่ยช้าง	หมีเหม็น (หมูทะลวง)
หลาวชะโอน	หูกระจง	เหียง

ตัวอย่างพันธุ์ไม้*บางชนิด*ที่มีศักยภาพ ในการลดมลพิษด้านอากาศ จำนวน ๕๑ ชนิด

๑. กระจูด (กก)

ชื่อพื้นเมือง กกกระจูด (ภาคกลาง) กก (ระยอง) จูด กระจูด (ภาคใต้)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Lepironia articulata* (Retz.) Domin
ชื่อวงศ์ CYPERACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
พืชล้มลุกมีอายุหลายปี เหง้ามีเกล็ดสีน้ำตาลอมเทาที่ด้านปลายเล็กน้อย ลำต้นแข็งเป็นกลุ่มแน่นตามแนวของเหง้า ขนาดกว้าง ๐.๒–๐.๗ เซนติเมตร ยาว ๑๐–๒๐ เซนติเมตร คล้ายทรงกระบอกผิวเรียบ ผลแข็งสีน้ำตาลผิวเรียบถึงเป็นแนวเส้นตามยาวไม่ชัด มักมีหนามละเอียดที่ส่วนปลาย

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียวเล็ก มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ลำต้นกระจูด ใช้ทอเสื่อ หรือประดิษฐ์เป็นเครื่องจักสาน ผลิตภัณฑ์จักสานกระจูด เช่น กระเป๋า ตะกร้า เสื่อ กระเช้า แจกัน กระบุง รองเท้า หมวก ฯลฯ

๒. กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)

ชื่อพื้นเมือง กระดังงา (ตรัง ยะลา)
กระดังงาใบใหญ่ กระดังงาใหญ่ (ภาคกลาง)
สะบันงา สะบันงาต้น (ภาคเหนือ)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Cananga odorata* (Lam.) Hook. f. & Thomson var. *odorata*
ชื่อวงศ์ ANNONACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลางสูง ๑๐–๒๐ เมตร ผลัดใบ ทรงพุ่มกรวยแหลม เปลือกสีเทา มีกลิ่นฉุนเฉพาะตัว มีรอยแผล ใบขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่วไป กิ่งตั้งฉากกับลำต้น ปลายย้อยลู่ลง กิ่งอ่อนมีขน กิ่งแก่ค่อนข้างเรียบ กลีบดอกเรียงสลับกัน ๒ ชั้น ๆ ละ ๓ กลีบ ดอกมีกลิ่น

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับและพืชสมุนไพร สรรพคุณทางสมุนไพร ราก คุมกำเนิด เปลือก รักษามะเร็งเพลิง เนื้อไม้ รักษาโรคปัสสาวะพิการ ใบ รักษาโรคผิวหนังแก้คัน ดอก แก้ลมวิงเวียน แก้ไข้ แก้อ่อนเพลีย บำรุงโลหิต บำรุงธาตุ บำรุงหัวใจ

๓. กระโดน

ชื่อพื้นเมือง ปุย (ภาคใต้ ภาคเหนือ) ปุยกระโดน (ภาคใต้) ปุยขาว ผ้าฮาด (ภาคเหนือ) หูกวาง (จันทบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Careya sphaerica* Roxb.
ชื่อวงศ์ LECYTHIDACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลาง สูง ๑๐–๓๐ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมแน่นทึบ เปลือกหนาสีน้ำตาลปนเทา แตกเป็นร่อง ทนไฟ เนื้อไม้สีน้ำตาลแดง กิ่งอ่อนเป็นเหลี่ยม หูใบขนาดเล็ก ร่วงง่าย ขอบใบจักฟันเลื่อยเล็กน้อย เกสรตัวผู้จำนวนมาก ผลมีกลีบเลี้ยงติดคงทน เมล็ดจำนวนมาก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้ทนทานในร่ม ใช้ในการก่อสร้าง ทำเครื่องเรือน เส้นใยที่ได้จากเปลือก ใช้ทำเชือก ทำเบาะรองหลังช้าง ทำกระดาษสีน้ำตาล เปลือกต้น ทำสีย้อมผ้าให้สีน้ำตาลแดง ส่วนใหญ่ใช้ย้อมผ้าฝ้าย ใบ ดอก และผลอ่อน รับประทานเป็นผักสด มีรสฝาดและมัน สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ใช้เป็นยาแก้ไข้ แก้พิษงู แก้เมื่อยเคล็ด ใบ ผสมกับเครื่องยาอื่น ๆ ปรุงเป็นยาสมานแผล ดอกและน้ำจากเปลือกสด ใช้ผสมกับน้ำผึ้ง จิบแล้วชุ่มคอแก้ไอ และแก้หวัด เป็นยาบำรุงหลังการคลอดบุตร ผล ช่วยย่อยอาหาร เป็นยาฝาดสมาน ใช้เป็นอาหารสัตว์พวกโคและกระบือ ข้อควรระวัง เมล็ดเป็นพิษ รากมีพิษ ใช้เบื่อปลา ส่วนใบและยอดอ่อน มีปริมาณกรดออกซาลิค (oxalic acid) ในปริมาณค่อนข้างสูง อาจเป็นสาเหตุเบื้องต้นของการเกิดนิ่วในกระเพาะปัสสาวะ

๔. กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)

ชื่อพื้นเมือง กระทิง กากระทึง กากะทิง (ภาคกลาง) ทิง (กระบี่) เนาวกาน (น่าน) สารภีทะเล (ประจวบคีรีขันธ์) สารภีแนน (ภาคเหนือ)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Calophyllum inophyllum* L.
ชื่อวงศ์ GUTTIFERAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงถึง ๒๐ เมตร ไม่ผลัดใบ ทรงพุ่มกลม แผ่กว้าง เปลือกสีน้ำตาลเข้ม แตกเป็นร่องตื้นตามยาว ส่วนต่างๆ มียางสีเหลือง
ความสำคัญของพันธุ์ไม้ พันธุ์ไม้พระราชทานเพื่อปลูกเป็นมงคลจังหวัดระยอง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับ ไม้คุณภาพดี ใช้ในการก่อสร้าง ทำเฟอร์นิเจอร์ เครื่องดนตรี เนื้อไม้ ใช้ทำเรือ หมอนรถไฟ เกวียน ไม้มีความทนทาน เหนียว สามารถปลูกต้านทานลมได้ดี ไม่มีโรคแมลงทำลาย สรรพคุณทางสมุนไพร น้ำมันในเมล็ด รักษาโรครูมาติกส์ โรคคันตามผิวหนัง ยางจากเปลือกต้น ใช้รักษาเกี่ยวกับการคลอดบุตร ใบและราก ใช้เบื่อปลา ราก ใช้ล้างแผล ยาง เป็นยาถ่ายอย่างแรง ใบ รักษาตาแดง ตาฝ้าและตาฟาง ดอก ปรุงเป็นยาหอมบำรุงหัวใจ เมล็ด ให้น้ำมันใช้ทาถูนวด แก้ปวดข้อเคล็ดบวม รักษาโรคหิดกลาก

๕. ก่อขี้ริ้ว

ชื่อพื้นเมือง กาปูน (สตูล) ปัน (ยะลา)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Lithocarpus falconeri* (Kurz) Rehder

ชื่อวงศ์ FAGACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูง ๗–๒๐ เมตร ตาใบรูปไข่ มีขนปกคลุม กิ่งอ่อนมีขนนุ่ม มีช่องอากาศค่อนข้างหนาแน่น เปลือกลำต้นสีเทาถึงน้ำตาลคล้ำ แตกเป็นร่องเป็นสะเก็ดตามยาว เปลือกในสีน้ำตาลแกมชมพู ผิวด้านในมีสันยาวและกดเนื้อไม้ กระพี้สีขาวหรือเหลืองอ่อน ใบรูปขอบขนานหรือรูปใบหอกกลับ ผลรูปไข่หรือรูปกรวยคว่ำ กาบหุ้มผลรูปถ้วย หุ้ม ๑/๔ ถึง ๑/๓ ของความยาวตัวผล ขอบกาบม้วนลงเล็กน้อย ผิวกาบเป็นเกล็ดบาง ติดเรียงสลับ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป

เนื้อไม้แข็งทนทานและมีลายสวยงาม ใช้ในการก่อสร้าง ต่อเรือ ทำถังเก็บสุรา ใช้ประกอบเครื่องเรือนชั้นดี ใช้ในการเพาะเลี้ยงเห็ดหอม ทำฟืนและถ่าน ไม้ให้ความร้อนสูง ในประเทศไทยไม่นิยมใช้ในการก่อสร้าง เพราะไม้ก่อของไทยหลังจากตัดฟัน มักจะแตกกลางเนื่องจากมีความชื้นสูง นอกจากบางชนิด เช่น ก่อแดง (*Castanopsis hystrix* DC.) ที่ใช้กันบ้างในบางท้องที่ ผลของไม้ก่อทุกชนิดเป็นอาหารของสัตว์ป่า เช่น เก้ง กวาง หมี หมูป่า กระรอก และนกบางชนิด เปลือกก่อมีแทนนินสูง ใช้ในการฟอกย้อมหนังได้ดี

๖. กะพ้อ

ชื่อพื้นเมือง กะพ้อเขียว พ้อ (ภาคใต้)
กะพ้อหนาม (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Licuala spinosa* Thunb.
ชื่อวงศ์ PALMAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ปาล์มแตกกอ สูงได้ถึง ๕ เมตร ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๕–๘ เซนติเมตร บางครั้งอยู่รวมกันแน่นทำให้ดูทึบ รอยกาบใบเห็นไม่ชัดนัก มักมีกาบใบที่ไม่หลุดร่วงปกคลุมอยู่ ใบประกอบ รูปพัด ลักษณะคล้ายฝ่ามือ ขอบก้านใบมีหนามแหลมและยาวโค้ง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
นิยมปลูกเป็นไม้ประดับทั้งในร่มและกลางแจ้ง ชาวบ้านนิยมตัดใบอ่อนที่ยังไม่คลี่มาฉีกออกให้เหลือแต่ใบจริง นำมาห่อข้าวเหนียวผัดใส่ถั่วขาวหรือถั่วดำ นำไปนึ่ง ได้เป็นข้าวต้มมัดหรือตูป๊ะ (ภาษายาวี แปลว่า ข้าวต้มมัดใบกะพ้อ) รับประทานเป็นอาหารว่าง ลำต้น ใช้ทำเสารั้วและใช้ทำสิ่งก่อสร้างชั่วคราว ลำต้นแก่จัด ใช้ทำเครื่องเรือน เช่น ทำบ้าน สะพาน เสารั้ว ยอดอ่อน ใช้ประกอบอาหาร คล้ายยอดมะพร้าว เช่น ทำแกงเลียง แกงส้ม ใบอ่อน ใช้ทำงานประดิษฐ์ เช่น งานจักสาน ใช้แทนเชือกผูกสิ่งของได้ ใบแก่ ใช้ห่อของและมุงหลังคา ก้านใบแก่ ใช้สานทำกระด้งแทนไม้ไผ่ได้

๗. การเวก

ชื่อพื้นเมือง กระดังงัว กระดังงาป่า (ราชบุรี) กระดังงาเถา (ภาคใต้) หนามควายนอน (ชลบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Artabotrys siamensis* Miq.
ชื่อวงศ์ ANNONACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้เถาเนื้อแข็งเลื้อยได้ไกล ๕-๑๕ เมตร ไม่ผลัดใบ ตามลำต้นมีหนามแข็ง มีขนตามกิ่งก้านและใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับในระนาบเดียวกัน ดอกเดี่ยวออกบนส่วนโค้งหรือปลายสุดของก้านช่อที่งอเป็นขอเกี่ยว มีกลิ่นหอม กลีบดอกเรียงสลับกัน ๒ ชั้น ๆ ละ ๓ กลีบ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับเลื้อยไต่ซุ้ม ให้ร่มเงา มีดอกหอม

๘. ขนุนป่า

ที่มา ผลขนุนป่า
http://www.magnoliathailand.com/webboard/index.php?topic=5221.0 (กันยายน ๒๕๕๔)

ชื่อพื้นเมือง ขนุนปาน (สุราษฎร์ธานี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Artocarpus rigidus* Blume subsp. *rigidus*

ชื่อวงศ์ MORACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ สูง ๑๐–๔๕ เมตร ไม่ผลัดใบ มีน้ำยางสีขาว เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบหรือแผ่กว้าง เปลือกสีน้ำตาลเข้มปนเทา แตกเป็นร่องลึกหรือล่อนเป็นแผ่น กิ่งอ่อนมีรอยแผลเป็นของหูใบรอบกิ่ง มีขนสีน้ำตาลปกคลุม มีน้ำยางสีขาว ผลสดแบบผลรวม ทรงกลมสีเขียวอมเหลือง มีหนามยาวตรงเท่ากันรอบผล

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป

เนื้อไม้ใช้ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ทำเครื่องเรือนการก่อสร้างภายใน ด้ามเครื่องมือการเกษตร เยื่อหุ้มเมล็ด รสเปรี้ยวอมหวาน รับประทานได้ ผลเป็นอาหารของสัตว์และนก สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือกหุ้มเมล็ด ช่วยรักษาโรคเบาหวาน ใบ นำมาพอกแก้โรคผิวหนัง

๙. ขันทองพยาบาท

ชื่อพื้นเมือง กระดูก ยายปลวก (ภาคใต้) ขนุนดง (เพชรบูรณ์) ขอบนางนั่ง (ตรัง) ขัณฑสกร ช้องรำพัน สลอดน้ำ (จันทบุรี) ขันทอง (พิจิตร) ข้าวตาก ขุนทอง คุณทอง (ประจวบคีรีขันธ์) โจ่ง (ส่วย สุรินทร์) ดูกไทร ดูกไม้ เหมือดโลด (เลย) ดูกหิน (สระบุรี) ดูกไหล (นครราชสีมา) ทุเรียนป่า ไฟ (ลำปาง) ป่าช้าหมอง ยางปลอก ฮ่อสะพายควาย (แพร่) มะดูก หมากดูก (ภาคกลาง) มะดูกดง (ปราจีนบุรี) มะดูกเลื่อม (ภาคเหนือ) เหล่ปอ (กะเหรี่ยง แพร่)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Suregada multiflora (A. Juss.) Baill.

ชื่อวงศ์ EUPHORBIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้พุ่มหรือไม้ต้น สูง ๔–๑๕ เมตร ไม่ผลัดใบ เปลือกเรียบ กิ่งอ่อนมีขนสั้น ๆ ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น ดอกเพศผู้มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ผลแบบผลแห้งแตกมี ๓ พู

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้ใช้ทำด้ามเครื่องมือการเกษตร สรรพคุณทางสมุนไพร แก้ไข้ เปลือกต้น แก้โรคผิวหนังทุกชนิด บำรุงเหงือก บำรุงฟัน แก้พิษในกระดูก ขับพยาธิ แก้ตับพิการ เปลือกและเนื้อไม้ แก้ลมพิษ แก้ประดง รักษากามโรค โรคเรื้อน และมะเร็ง ราก แก้ลม แก้ประดง และแก้พิษในกระดูก

๑๐. ค้อ (ตะคร้อ)

ชื่อพื้นเมือง กาซ้อง ค้อ (กาญจนบุรี) คอส้ม (เลย) เคาะ (นครพนม พิษณุโลก) เคาะจ้ก มะเคาะ มะจ้ก มะโจ้ก (ภาคเหนือ) ตะคร้อไข่ (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Schleichera oleosa* (Lour.) Oken

ชื่อวงศ์ SAPINDACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงได้ถึง ๔๐ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดทรงรูปไข่ทึบแตกกิ่งต่ำ ลำต้นสั้น มักบิดเป็นปุ่มปมและพูพอน เปลือกสีน้ำตาลแดงหรือน้ำตาลเทาแตกเป็นสะเก็ดหนา กิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขนสีเทา กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย ไม่มีกลีบดอก ผลสุกเนื้อในสีเหลือง ฉ่ำน้ำ หุ้มเมล็ด

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป

เนื้อไม้ทำล้อเกวียน เพลารถ เครื่องไถ ด้ามเครื่องมือ ใบอ่อน ทำให้สุกรับประทานเป็นเครื่องเคียง เยื่อหุ้มเมล็ดของผลสุก รับประทานได้ น้ำมันจากเมล็ด ใช้ในการทำอาหาร ใช้แต่งผม แก้ผมร่วง ทำผ้าบาติก ผลแก่ รับประทานได้มีรสเปรี้ยว สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก สมานท้อง แก้ฝีหนอง แก้ท้องเสีย ขับน้ำนมในสตรีหลังคลอดบุตร

๑๑. แคทะเล

ชื่อพื้นเมือง แคน้ำ (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Dolichandrone spathacea (L. f.) K. Schum.

ชื่อวงศ์ BIGNONIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูง ๔–๒๐ เมตร ไม่ผลัดใบ แตกกิ่งต่ำ กิ่งอ่อนมักมีเมือกเหนียว เนื้อไม้อ่อน สีขาว โคนใบเบี้ยว กลีบเลี้ยงคล้ายกาบ รูปขอบขนาน กลีบดอกรูปแตร สีขาว ผลเป็นฝัก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้ ใช้ทำเครื่องเรือนและหีบใส่ของ ดอกและยอดอ่อน รับประทานได้ สรรพคุณทางสมุนไพร ราก รสหวานเย็น แก้ไข้ แก้เสมหะ บำรุงโลหิตและลม ใบ รสเย็น รักษาแผล เป็นยาบ้วนปาก แก้ไข้ แก้คัน ดอก รสหวานเย็น แก้ไข้ เมล็ด รสหวานเย็น แก้ปวดประสาท แก้โรคชัก เปลือก รสหวานเย็น แก้ท้องอืดเฟ้อ ใช้กับสตรีหลังคลอดบุตร

๑๒. แคแสด

ชื่อพื้นเมือง แคแดง ยามแดง (กรุงเทพฯ)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Spathodea campanulata P. Beauv.

ชื่อวงศ์ BIGNONIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง ๑๕–๒๐ เมตร ผลัดใบถ้าปลูกในที่แห้งแล้ง เรือนยอดเป็นพุ่มกลมค่อนข้างทึบ เปลือกลำต้นสีน้ำตาลเข้ม แตกเป็นร่องตามยาว ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ โคนใบเบี้ยว ดอกออกเป็นช่อ ตั้งตรง ผลเป็นฝัก เมล็ดเล็กแบน จำนวนมาก มีปีกบาง ๆ ล้อมรอบ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับ ดอกใช้รับประทาน นิยมปลูกเป็นไม้ประดับในสวนและปลูกเป็นไม้ริมถนน สรรพคุณทางสมุนไพร ราก ขับเสมหะ รักษาบาดแผล ขับพยาธิ แก้ตกเลือด เปลือก แก้บิด รักษาโรคผิวหนังและแผลเรื้อรัง ใบ แก้ไข้เปลี่ยนฤดู รักษาริดสีดวงจมูก ดอก รักษาแผลเรื้อรัง ผล แก้บวม ขับพยาธิ และแก้ตกเลือด

๑๓. จามจุรี (ก้ามปู)

ชื่อพื้นเมือง ก้ามกราม ก้ามกุ้ง ก้ามปู ฉำฉา (ภาคกลาง) ลัง สารสา สำสา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ) ตุ๊ดตู่ (ตาก) เส่คุ่ เส่ดู่ (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Samanea saman (Jacq.) Merr.

ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE–MIMOSOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง ๑๕–๒๐ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดแผ่เป็นพุ่มกว้างให้ร่มเงาได้ดี โคนต้นเป็นพูพอนต่ำ เปลือกสีน้ำตาลปนเทา แตกตามยาวขรุขระไม่เป็นระเบียบ ช่อดอกแบบช่อกระจุกแน่น สีชมพู

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับ เนื้อไม้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแกะสลักไม้ ใช้เป็นแม่ไม้ที่ใช้เลี้ยงครั่งได้ผลดีมาก อาหารสัตว์ สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก รักษาแผลในปากและคอ แก้เหงือกบวม แก้ปวดฟัน รักษาริดสีดวงทวาร แก้ท้องร่วง ใบ แก้กระหายน้ำ แก้ท้องเสีย แก้ปวดแสบปวดร้อน เมล็ด รักษากลาก เกลื้อน รักษาโรคเรื้อน แก้เยื่อตาอักเสบ

๑๔. ชะมวง

ชื่อพื้นเมือง กะมวง (ภาคใต้) กานิ (มลายู นราธิวาส) มวงส้ม (นครศรีธรรมราช) หมากโมก (อุดรธานี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Garcinia cowa* Roxb. ex DC.

ชื่อวงศ์ GUTTIFERAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลาง สูง ๑๐-๓๐เมตร ไม่ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มรูปกรวยคว่ำ พุ่มใบห้อยย้อยลง แตกกิ่งชั้นเดียว เปลือกเรียบสีน้ำตาล แตกเป็นร่องลึก เปลือกชั้นในสีแดง มียางสีเหลืองซึมออกมาเป็นเม็ด ๆ ใบอ่อนสีเหลืองอมแดง ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น ผลทรงกลมแป้น มีร่องตามยาว ๖-๘ ร่อง มีกลีบเลี้ยงขนาดใหญ่ ๔ กลีบ ปิดขั้วผล

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป

ยอดอ่อนและผลนำมารับประทาน ผลและใบแก่มาหมักเพื่อฟอกหนังวัวควาย ส่วนเปลือกต้นและยางใช้เป็นสีย้อมผ้าที่ให้สีเหลือง เนื้อไม้แปรรูปใช้ในการก่อสร้างได้ดี สรรพคุณทางสมุนไพร ราก แก้ไข้ แก้ร้อนในกระหายน้ำ ถอนพิษไข้ แก้บิด ขับเสมหะ ใบ แก้ไข้ ขับเสมหะ บำรุงธาตุ แก้ไอ แก้กระหายน้ำ ผล ระบายท้อง แก้ไข้ ขับเสมหะ แก้กระหายน้ำ ฟอกโลหิต ใบและผล เป็นยาระบาย กัดฟอกเสมหะ แก้ธาตุพิการ แก้ไอ ฟอกโลหิต

๑๕. ซ้อ

ชื่อพื้นเมือง กำม่าทุ (กำแพงเพชร) แก้มอ้น (นครราชสีมา) ซ้องแมว (ชุมพร) แต้งขาว (เชียงใหม่) ท้องแมว (ราชบุรี สุพรรณบุรี) เป้านก (อุตรดิตถ์) เฝิง (ภาคเหนือ) เมา (สุราษฎร์ธานี) สันปลาช่อน (สุโขทัย)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Gmelina arborea* Roxb.

ชื่อวงศ์ LABIATAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลาง สูงได้ถึง ๒๐ เมตร เปลือกเรียบสีขาวอมเทา กิ่งอ่อนรูปสี่เหลี่ยม ก้านใบมีต่อม ๑ คู่ ช่อดอกแบบช่อกระจุกแยกแขนงสั้นๆ กลีบดอกรูปปากแตรโป่งด้านเดียว ผลแบบเมล็ดเดียวแข็ง สุกสีเหลือง กลีบเลี้ยงติดทน

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป

เนื้อไม้สีจาง ค่อนข้างเบา แต่การใช้งานค่อนข้างทน แม้จะอยู่ในน้ำ ใช้ทำสิ่งก่อสร้าง ต่อเรือ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเฟอร์นิเจอร์ งานแกะสลักราคาแพง ผลดิบ รับประทานเป็นผัก สรรพคุณทางสมุนไพร ราก ใช้เป็นยาบำรุงมีรสขม แก้พิษ ฟอกเลือด รักษาโรคหนองใน การติดเชื้อในกระเพาะปัสสาวะ ยาระบาย ใบ เป็นยาขับลมในท้อง เปลือก รักษาโรคผิวหนังผื่นคัน และแก้หูด

๑๖. ตะเคียนทอง

ชื่อพื้นเมือง กะกี้ โกกี้ (กะเหรี่ยง เชียงใหม่) แคน (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จะเคียน (ภาคเหนือ) จืองา (มลายู นราธิวาส) จูเค้ โซเก (กะเหรี่ยง กาญจนบุรี) ตะเคียน ตะเคียนใหญ่ (ภาคกลาง) ไพร (ละว้า เชียงใหม่)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Hopea odorata* Roxb.
ชื่อวงศ์ DIPTEROCARPACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงถึง ๔๐ เมตร ไม่ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มรูปกรวยหรือทรงเจดีย์ต่ำ ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลแตกเป็นร่องตามยาวหรือเป็นสะเก็ด กิ่งอ่อนมีขนนุ่มสีขาว ผิวใบด้านล่างมีตุ่มใบตามง่าม เส้นแขนงใบ ผลกลมหรือรูปไข่ปลายแหลม มีปีกยาว ๒ ปีก ปีกสั้น ๓ ปีก และมีเส้นตามยาวปีก ๗ เส้น

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้มีความแข็งแรงทนทาน เด้ง และเหนียว ใช้ก่อสร้างบ้านเรือน เครื่องเรือนต่างๆ และสิ่งอื่นๆ ที่ต้องการความแข็งแรง ชัน ผสมน้ำมันทาไม้ ยาเรือ ทำน้ำมัน ชักเงา สรรพคุณทางสมุนไพร แก่น ใช้ผสมยารักษาเลือดลม กษัย รักษาคุดทะราด ขับเสมหะ แก้บิด แก้กำเดา สมานแผล เปลือก มีน้ำฝาด Pyrogallol และ Catechol ต้มกับเกลือ อมป้องกันฟันหลุดเนื่องจากรับประทานยาเข้าปรอท แก้ปวดฟัน แก้เหงือกอักเสบ และต้มกับน้ำชะล้างบาดแผลเรื้อรัง ดอก ใช้ผสมยาเกสรร้อยแปด ยาง ผสมน้ำมันทา รักษาบาดแผล แก้ท้องเสีย เนื้อไม้ แก้คุดทะราด แก้ท้องร่วง แก้กำเดา สมานแผล

๑๗. ตะบูนขาว

ชื่อพื้นเมือง กระบูนขาว ตะบูน (ภาคกลาง ภาคใต้)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Xylocarpus granatum Koenig

ชื่อวงศ์ MELIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดเล็กถึงกลาง สูง ๘–๒๐ เมตร ไม่ผลัดใบ ลำต้นสั้น แตกกิ่งใกล้โคนต้น มีพูพอนแผ่คดเคี้ยวต่อเนื่องกับรากหายใจที่แบนคล้ายแผ่นกระดาน เปลือกเรียบบางสีเหลืองแต้มเขียวอ่อน หรือสีน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลแกมชมพู ลักษณะคล้ายเปลือกต้นฝรั่งหรือตะแบก เปลือกหลุดออกเป็นแผ่นรูปทรงไม่แน่นอน

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
สามารถปลูกบริเวณชายน้ำในบริเวณที่เป็นดินเลน น้ำกร่อย ระดับน้ำขึ้นลงแตกต่างกันมากในแต่ละวัน มีความสำคัญอย่างมากต่อสัตว์น้ำ ปลา กุ้ง หอย ปู สัตว์เลื้อยคลาน นก แมลง และสัตว์บก ได้แก่ สิงแสม รวมทั้งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศชายน้ำ สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือกให้น้ำฝาด ใช้ย้อมผ้า เปลือกและผล แก้อหิวาตกโรค เปลือกและเมล็ด แก้ท้องร่วง ยาบำรุง แก้ไอ แก้บิด และต้มเพื่อชะล้างแผล

๑๘. ตะแบก

ชื่อพื้นเมือง กระแบก (สงขลา) ตราแบกปรี้ (เขมร) ตะแบกไข่ (ตราด ราชบุรี) บางอตะมะกอ (มลายู ยะลา ปัตตานี) บางอยามู (มลายู นราธิวาส) เปื๋อยด้อง เปื๋อยนา (ลำปาง) เปื๋อยหางค่าง (แพร่)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Lagerstroemia* sp.

ชื่อวงศ์ LYTHRACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง ๑๕-๓๐ เมตร ผลัดใบ โคนต้นเป็นพูพอน เปลือกเรียบเป็นมัน สีเทาหรือเทาอมขาว ลอกหลุดเป็นแผ่นบาง ๆ มีรอยแผลเป็นหลุมตื้น ๆ ตลอดลำต้น กิ่งก้าน มีสันคม ใบอ่อนสีแดง มีขนรูปดาวปกคลุม ใบแก่ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ออกที่ปลายกิ่ง สีม่วงปนชมพูหรือสีกุหลาบ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป

ปลูกเป็นไม้ประดับ เนื้อไม้ละเอียดแข็ง ใช้ทำสิ่งปลูกสร้างที่รับน้ำหนักและเครื่องมือทางการเกษตร สรรพคุณทางสมุนไพร ราก แก้ปวดกล้ามเนื้อเมื่อมีไข้ เปลือก แก้ท้องเสีย แก้บิดมูกเลือด เนื้อไม้ ขับโลหิตระดู แก้โลหิตจาง บำรุงโลหิต ใบ แก้ไข้

๑๙. ตังหน

ชื่อพื้นเมือง ตางอ (พังงายะลา)
ตังหนใบเล็ก (นราธิวาส) พะอูง (หนองคาย)
พังหันเกล็ดแรด (จันทบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Calophyllum calaba* L.

ชื่อวงศ์ GUTTIFERAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงถึง ๒๐ เมตร ไม่ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมค่อนข้างทึบ เปลือกเรียบสีน้ำตาลปนเทา แตกเป็นร่อง เป็นสะเก็ดทั่วลำต้น กิ่งก้านมีขนสีน้ำตาล

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
ผลมีรสเปรี้ยวรับประทานได้ พุ่มใบมันสวยงาม และดอกหอม ปลูกให้ร่มเงาในสวนทั่วไปได้ ชันใช้ยาครุและเรือ

๒๐. ตาลโตนด

ชื่อพื้นเมือง ตะนอด (เขมร) ตาล (ทั่วไป) ตาลใหญ่ (ภาคกลาง) ถาล (เงี้ยว แม่ฮ่องสอน) ทอถู (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน) ท้าง (กะเหรี่ยง ตาก เชียงใหม่) โหนด (ภาคใต้)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Borassus flabellifer* L.

ชื่อวงศ์ PALMAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ปาล์มลำต้นเดี่ยว สูงได้ถึง ๔๐ เมตร และเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๖๐ เซนติเมตร ไม่ผลัดใบ ลำต้นตั้งตรงไม่แตกกิ่ง เป็นเสี้ยนสีดำแข็งมากแต่ไส้กลางลำต้นอ่อน บริเวณโคนต้นจะมีรากเป็นกลุ่มใหญ่ เปลือกต้นสีน้ำตาลปนเทา ใบรูปพัด ออกหนาแน่นบริเวณเรือนยอด ดอกแยกเพศ อยู่ต่างต้น ผลเป็นเส้นใยแข็งเป็นมัน

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบหยาบ มีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป

ทำน้ำตาลสด น้ำตาล ใช้สานภาชนะต่างๆ แกะสลักเป็นภาชนะใช้สอยหรือเครื่องประดับบ้าน ทำสะพาน ไม้ฟืน ผล ใช้รับประทานได้ ลำต้น ใช้ในการก่อสร้าง สรรพคุณทางสมุนไพร ราก แก้ซางเด็ก แก้ทอนซิลอักเสบ แก้ไข้ ใบ แก้ปากเปื่อย แก้บิด แก้ท้องเสีย น้ำตาลสด บำรุงหัวใจ แก้อ่อนเพลีย ขับเสมหะ ช่วยเจริญอาหาร แก้นิ่ว จาว รักษานิ่วในไต นิ่วในถุงน้ำดี ทั้ง ๕ ขับพยาธิ แก้ตานซาง และคุมธาตุ

๒๑. นนทรี

ชื่อพื้นเมือง กระถินแดง กระถินป่า (ตราด) สารเงิน (แม่ฮ่องสอน)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Peltophorum pterocarpum* (DC.) Backer ex K. Heyne

ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE–CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลาง สูงถึง ๑๕ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มแผ่กว้าง เปลือกค่อนข้างเรียบหรือแตกเป็นร่องยาวๆ สีเทาปนดำ เปลือกชั้นในสีส้มหรือแดง ใบประกอบแบบขนนกสองชั้น ดอกช่อตั้งขึ้นออกที่ปลายยอด สีเหลือง ผลเป็นฝักแบนรูปรีแกมขอบขนาน ปลายและโคนแหลม บอบบางคล้ายปีก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป

ปลูกเป็นไม้ประดับ เนื้อไม้ใช้ทำสิ่งก่อสร้าง เครื่องเรือน เปลือก มีรสฝาด แก้ท้องร่วง เป็นยาขับลม ให้สีเหลืองใช้ย้อมผ้า สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ขับโลหิต กล่อมเสมหะ ขับผายลม แก้ท้องร่วง แก้บิด ฝาดสมาน สมานแผล แก้ไข้ทับระดู ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา ยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย ลดการอักเสบ ลดความดันโลหิต และตกตะกอนเม็ดเลือดแดง

๒๒. ประดู่บ้าน

ชื่อพื้นเมือง ดู่บ้าน (ภาคเหนือ) ประดู่กิ่งอ่อน ประดู่ลาย ประดู่อังสนา (ภาคกลาง) สะโน (มลายู นราธิวาส)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Pterocarpus indicus Willd.
ชื่อวงศ์
LEGUMINOSAE–PAPILIONOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงถึง ๓๐ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดแผ่กว้าง มีพูพอนเตี้ยๆ เปลือกหนาสีน้ำตาลดำ แตกเป็นร่องลึกหรือเป็นแผ่นหนา สับเปลือกมีน้ำยางสีแดง ปลายกิ่งห้อยย้อยลง ผลเป็นฝักแบน รูปกลม มีปีกโดยรอบ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับตามสวน ริมรั้ว ริมถนน เนื้อไม้ละเอียดปานกลาง แข็งแรง ทนทาน บางต้นก็มีลวดลายสวยงาม ไสกบแต่งและชักเงาได้ดี จึงนิยมนำมาทำเครื่องดนตรีไทย เช่น ระนาด ที่ให้เสียงฟังแล้วรู้สึกถึงความแข็งแรงและแข็งแกร่ง นิยมใช้ทำเครื่องเรือน ของตกแต่งบ้าน ทำเสา พื้นรอดสร้างบ้าน สิ่งของที่รับน้ำหนักมาก ๆ และใช้งานก่อสร้างทั่วไป ด้ามเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เปลือกให้น้ำฝาดสำหรับฟอกหนังและให้สีน้ำตาลสำหรับย้อมผ้า สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก แก้บิด แก้ท้องเสีย แก้ปากเปื่อย เนื้อไม้ บำรุงธาตุ บำรุงโลหิต แก้พิษไข้ ขับเสมหะ น้ำยาง แก้ท้องเสีย แก้ปากเปื่อย ใบ แก้ผดผื่นคัน

๒๓. ปาล์มขวด

ชื่อพื้นเมือง –

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Roystonea regia* (Kunth) Cook

ชื่อวงศ์ PALMAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ปาล์มต้นเดี่ยวลำต้นคอดใกล้โคนและป่องกลาง ลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๕๐ เซนติเมตร สูงได้ถึง ๒๕ เมตร คอสีเขียวเข้มและยาวถึง ๑ เมตร ดอกออกเป็นช่อแยกเพศอยู่ร่วมต้น

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป

ใช้เป็นไม้ประดับ ยอดอ่อนรับประทานได้คล้ายยอดมะพร้าว ผลใช้เลี้ยงหมู

๒๔. เป้ง

ชื่อพื้นเมือง ปุ่มเป้ง (ภาคเหนือ) เป้งบก (ราชบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Phoenix acaulis* Roxb.

ชื่อวงศ์ PALMAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ปาล์มต้นเดี่ยว (มีแตกกอบ้าง) ลำต้นสั้นมากอยู่ติดผิวดินและแตกใบพุ่งขึ้นมา ขนาดเล็กสูงราว ๑–๓ เมตร ลำต้นเดี่ยวตั้งตรง เปลือกสีออกเทาเหลือง ใบประกอบแบบขนนก มีหนามด้านบนปลายใบเรียวแหลมเป็นเข็ม

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป

รับประทานผลสุกและเนื้ออ่อนบริเวณคอลำต้น เนื้ออ่อนบริเวณคอของลำต้นรับประทานสดๆ หรือใช้ประกอบอาหารได้ รสหวาน กรอบมัน ทำเป็นอาหารประเภทผัก เนื้อหุ้มเมล็ดที่แก่จัด มีรสหวานรับประทานได้ ใช้กาบใบและใบสานเสื่อ กระบุง และตะกร้า และนิยมปลูกเป็นไม้ประดับ ปลูกประดับสวน ตามอาคารสถานที่ต่าง ๆ

๒๕. ฝาง

ชื่อพื้นเมือง ง้าย (กะเหรี่ยง กาญจนบุรี)
ฝางส้ม (กาญจนบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Caesalpinia sappan* L.

ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE–CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดเล็ก ไม้พุ่ม หรือไม้พุ่มกึ่งไม้เถา สูงได้ถึง ๑๐ เมตร ผลัดใบ กิ่งมีหนามโค้งสั้นๆ ลำต้นมีหนามโค้ง เนื้อไม้มีสีแดง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นรั้ว เนื้อไม้ให้สีแดง รากให้สีเหลือง ใช้ทำสีย้อมผ้าและไหม ใช้เป็นสีผสมอาหารและเครื่องดื่ม สรรพคุณทางสมุนไพร เนื้อไม้ ใช้เป็นส่วนผสมหลักในยาบำรุงหลังคลอดบุตร ผสมกับปูนขาว บดทาหน้าผากหลังคลอดบุตร ช่วยให้เย็นศีรษะและลดอาการเจ็บปวด แก่น ต้มน้ำดื่มบำรุงโลหิต รักษาปอดพิการ แก้ร้อนใน กระหายน้ำ แก้ท้องเสีย แก้ธาตุพิการ ขับระดู แก้กำเดา และขับเสมหะ

๒๖. พฤกษ์

ชื่อพฤกษศาสตร์
Albizia lebbeck (L.) Benth.
ชื่อวงศ์
LEGUMINOSAE–MIMOSOIDEAE

ชื่อพื้นเมือง กะซึก (พิจิตร ภาคกลาง) กาแซ กาไพ แกร๊ะ (สุราษฎร์ธานี) ก้านฮุ้ง (ชัยภูมิ) กรีด (กระบี่) ก้ามปู คะโก ชุงรุ้ง (ภาคกลาง) คางฮุง (มหาสารคาม อุดรธานี) จามจุรี จามรี ซึก (กรุงเทพฯ) จ๊าขาม (ภาคเหนือ) ตุ๊ด (ตาก) ถ่อนนา (เลย) พญากะบุก (ปราจีนบุรี) มะขามโคก มะรุมป่า (นครราชสีมา)

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง ๑๐–๒๕ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดแผ่กว้าง เปลือกนอกสีเทาแก่หรือสีน้ำตาล แตกเป็นร่องละเอียดตามยาวและขวางลำต้น เปลือกในสีส้มแดง ใบประกอบแบบขนนกสองชั้นปลายคู่ ดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุก สีขาวอมเหลือง มีกลิ่นหอม

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหยาบ มีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ยอดอ่อนและช่อดอกอ่อนรับประทานได้ เนื้อไม้ ใช้ทำสิ่งปลูกสร้าง ทำอุปกรณ์และเครื่องมือทางการเกษตร ฝักและเปลือก ให้น้ำฝาดใช้ฟอกหนัง สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือกและเมล็ด รักษาโรคริดสีดวงทวาร ห้ามโลหิตตกใน แก้ท้องเสีย รักษาแผลในปากลำคอและเหงือก ใบ เป็นยาเย็นใช้ดับพิษเมล็ด รักษากลาก เกลื้อน และเยื่อตาอักเสบ

๒๗. โพทะเล

ชื่อพื้นเมือง ปอกะหมัดไพร (ราชบุรี) ปอมัดไซ (เพชรบุรี) บากู (ปัตตานี)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Thespesia populnea (L.) Soland. ex Corr.
ชื่อวงศ์ MALVACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดเล็ก สูง ๓-๑๐ เมตร ลำต้นโค้ง แตกกิ่งในระดับต่ำ กิ่งมีขนรูปโล่ เรือนยอดแผ่กว้าง ค่อนข้างหนาทึบ เปลือกเรียบสีเทาอ่อน หรือขรุขระ มีรอยแตกตามยาวเป็นร่องลึก ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปคล้ายหัวใจ กลีบดอก ๕ กลีบ โคนกลีบติดกันเป็นรูประฆัง สีเหลือง ผลแก่แห้งติดอยู่บนต้น ไม่ร่วงหล่น

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้ เหนียว แข็งแรงทนทาน ไสกบตกแต่งง่าย ขัดชักเงาได้ดี ใช้ทำเครื่องเรือน กระดานพื้น ด้ามเครื่องมือ พาย เปลือก ใช้ทำเชือก สรรพคุณทางสมุนไพร ราก เป็นยาระบาย ขับปัสสาวะ ลดไข้ เป็นยาบำรุง ลำต้น แก้ผิวหนังพุพอง เปลือก รักษาโรคผิวหนัง ขับน้ำเหลืองเสีย แก้บิด ทั้ง ๕ ฝาดสมาน แก้ระคายเคือง แก้อักเสบ แก้อหิวาตกโรค แก้เบาหวาน แก้ไอ แก้กลาก แก้บิด ใบ เป็นยาใส่แผลสด แผลเรื้อรัง และเป็นยาระบาย

๒๘. โพศรีมหาโพธิ์

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Ficus religiosa* L.

ชื่อวงศ์ MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง ปู (เขมร) โพ โพธิ์ (ภาคกลาง) ย่อง (เงี้ยว แม่ฮ่องสอน) สลี (ภาคเหนือ)

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นกึ่งอิงอาศัย สูงได้ประมาณ ๓๕ เมตร ผลัดใบหรือไม่ผลัดใบ น้ำยางสีขาวลำต้นและกิ่งมักคดงอ น้ำยางสีขาว ใบปลายยาวคล้ายหาง โคนตัดหรือรูปหัวใจ แผ่นใบ ด้านล่างมีซิสโทลิท คล้ายๆ กับผลึกของแคลเซียมคาร์บอเนทที่ผิวใบ ดอกช่อมีลักษณะคล้ายผล ไม่มีก้านช่อดอก รูปกลมแป้น ผลแบบผลมะเดื่อ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป

สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ทำยาชงหรือยาต้ม แก้โรคหนองใน ใบและยอดอ่อน แก้โรคผิวหนัง ผล เป็นยาระบาย รักษาโรคหืด ราก พอกรักษาแผลที่ปากในเด็ก น้ำยาง แก้อาการปวดประสาท แก้อักเสบ

๒๙. มะค่าโมง

ชื่อพื้นเมือง เขงเบง (เขมร สุรินทร์) บิง (ชอง จันทบุรี) ปิ่น (ชาวบน นครราชสีมา) มะค่าหลวง มะค่าหัวคำ (ภาคเหนือ) มะค่าใหญ่ (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Afzelia xylocarpa* (Kurz) Craib
ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE–CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงได้ประมาณ ๓๐ เมตร ผลัดใบ ลำต้นมักคดงอ เปลือกสีน้ำตาลอ่อนหรือชมพูอมน้ำตาล แตกกิ่งต่ำเป็นพุ่มกว้าง กิ่งอ่อนมีขนประปราย ผลเป็นฝักแบนเปลือกหนา แก่แตกเป็น ๒ ซีกตามยาว ขั้วเมล็ดมีเยื่อหุ้มหนา สีเหลืองอมส้ม

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้แข็งแรงทนทาน สีน้ำตาลอมเหลืองอ่อนถึงแก่ เสี้ยนค่อนข้างสั้น เนื้อหยาบมีริ้วแทรกแข็งเหนียว เลื่อยค่อนข้างยาก เมื่อแห้งตกแต่งง่าย ขัดและชักเงาได้ดี ใช้ก่อสร้างต่างๆ ที่ต้องการความแข็งแรงทนทาน ทำเสา หมอนรองรางรถไฟ ทำไม้บุผนัง ทำตัวถังรถบรรทุก ใช้เป็นส่วนประกอบโครงสร้างเรือใบและเรือเดินทะเล ทำเครื่องมือกสิกรรม ทำพานท้ายปืน ทำเครื่องเรือน ไม้มีลักษณะคล้ายไม้หลุมพอ บางครั้งใช้ร่วมกันได้สำหรับการก่อสร้าง เนื้อไม้มีลวดลายสวย เป็นไม้ที่ให้ปุ่มมะค่ามีลวดลายสวยงามและราคาสูง ใช้ทำเครื่องเรือนชั้นดี ทำเครื่องดนตรี เปลือก ใช้ฟอกหนัง เมล็ด รับประทานได้ สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ผสมกับเปลือกมะค่าแต้ ประคบแก้ฟกช้ำ ปวดบวม ปุ่ม ขับพยาธิ รักษาโรคผิวหนัง รักษาริดสีดวงทวาร เมล็ด ขับพยาธิ รักษาโรคผิวหนัง

๓๐. มะม่วงช้างเหยียบ

ชื่อพื้นเมือง มะม่วงขี้ใต้ มะม่วงแป๊บ (ภาคเหนือ) ส้มม่วงกล้วย (ภาคใต้)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Mangifera sylvatica* Roxb.

ชื่อวงศ์ ANACARDIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง ๑๕–๓๕ เมตร ไม่ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดเป็นพุ่มกว้าง ๆ ทึบ กิ่งอ่อนเกลี้ยง เปลือกสีน้ำตาลปนเทา แตกเป็นร่องตื้นๆ ไปตามยาวลำต้น เปลือกในสีน้ำตาลปนแดง ผลรูปร่างแบบมะม่วง ขนาด ๕–๗.๕ เซนติเมตร ผลแก่สีเหลืองอมส้ม มีชั้นหุ้มเมล็ดแข็งที่ข้างนอกเป็นเส้นใย

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบหยาบ มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป

ผล ใช้รับประทานได้ เนื้อไม้ ใช้ทำสิ่งก่อสร้างภายในร่ม

๓๑. มะม่วงป่า

ชื่อพื้นเมือง มะม่วง มะม่วงบ้าน (ทั่วไป) มะม่วงสวน (ภาคกลาง) มะม่วงกะล่อน (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Mangifera indica* L.
Mangifera caloneura Kurz

ชื่อวงศ์ ANACARDIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ ๑๐–๔๐ เมตร ไม่ผลัดใบ ทรงต้นสูงจากโคนต้นถึงกิ่งแรกสั้น เรือนยอดโปร่ง เปลือกเรียบ สีน้ำตาลปนเทาอ่อนๆ กิ่งก้านสาขาเป็นพุ่มกลมกว้างๆ แน่นทึบ กิ่งอ่อนเกลี้ยง ดอกออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง สีขาวนวลหรือสีเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอม ผลแบบผลเมล็ดเดียวแข็ง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบหยาบ มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
สามารถปลูกริมตลิ่งที่อยู่ถัดสูงเข้ามา ไม่ได้ถูกน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี แต่ทนทานต่อความชื้นสูง ทนทานต่อระดับน้ำใต้ดินสูง และทนต่อน้ำท่วมหลาก แต่ไม่แช่ขังเป็นเวลานาน ใบอ่อนและผลใช้รับประทาน ใบแก่ ใช้ในการทำสีย้อมสีเหลือง เนื้อไม้ใช้ก่อสร้างที่อยู่อาศัย สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ดอก และเนื้อในเมล็ด แก้ท้องเสีย แก้บิด แก้อาเจียน ใบ รักษาโรคเกี่ยวกับคอและไอ ลำต้นและน้ำยางจากผล แก้คัน รักษาโรคผิวหนัง ผล บำรุงกำลัง ขับปัสสาวะ

๓๒. มะฮอกกานีใบใหญ่

ชื่อพื้นเมือง –

ชื่อพฤกษศาสตร์
Swietenia macrophylla King

ชื่อวงศ์ MELIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงถึง ๔๐ เมตร โคนต้นมีพูพอน เปลือกสีน้ำตาลดำ แตกเป็นสะเก็ดหนา ผลเป็นฝักแข็ง เปลือกหนารูปไข่ เมื่อแก่จะแตกจากโคนเป็นพู ๕ พู

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้ละเอียดสวยงาม ไสกบตกแต่งง่าย ทนทานต่อการทำลายของปลวก เนื้อไม้ยืดตะปูได้ดี นิยมใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ เปียโน และใช้ในงานก่อสร้าง ไม้ขนาดเล็กใช้ทำขาตู้ กรอบรูป โต๊ะ ผิวไม้อัด ด้ามปืน ใช้ในงานต่อเรือ นอกจากประโยชน์จากเนื้อไม้แล้ว ประโยชน์ที่สำคัญคือใช้ปลูกให้ความรื่นรมย์ เป็นร่มเงาตามริมรั้ว ถนน และใช้เป็นแนวกันลม สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก แก้ไข้ ช่วยเจริญอาหาร สมานแผล เมล็ด แก้ไข้ตัวร้อน แก้ไข้จับสั่น

๓๓. ยางแดง

ที่มา
http://www.floracafe.com/Search_PhotoDetails.aspx?Photo=All&Id=1084
(กันยายน 2554)

ชื่อพื้นเมือง ยางแดง (เพชรบูรณ์) ยางใบเลื่อม ยางหนู (เชียงราย) ยางหยวก (หนองคาย)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Dipterocarpus turbinatus C. F. Gaertn.

ชื่อวงศ์ DIPTEROCARPACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงได้ถึง ๔๐ เมตร ผลัดใบแต่ผลิใบใหม่ไว เรือนยอดเป็นพุ่ม ลำต้นเปลาตรง ไม่มีพูพอนเปลือกหนา แตกเป็นสะเก็ดห้อยย้อยลง สีเทาแกมน้ำตาล เปลือกในสีน้ำตาลแกมเหลือง หรือน้ำตาลอมแดง กิ่งอ่อนเกลี้ยง หูใบมีขนสากสีเทา ส่วนโคนกลีบดอกเกยซ้อนเวียนกันเป็นรูปกังหัน ผลรูปรี ปีกยาว ๒ ปีก ยาว ปีกสั้น ๓ ปีก ยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวตัวผล สีแดง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ไม้แข็งแต่การใช้งานไม่ทนทานในที่โล่งแจ้ง มักใช้ทำสิ่งก่อสร้างที่หยาบๆ เป็นไม้อัดที่ใช้ทางการค้า น้ำมันจากเนื้อไม้คล้ายยางนา (*Dipterocarpus alatus* Roxb. ex G. Don) แต่มีความแตกต่างกันที่คุณภาพยาง ใช้รักษาเนื้อไม้ไผ่ น้ำมัน ใช้ผสมหมึก สรรพคุณทางสมุนไพร รักษาแผลพุพอง แผลเปื่อย ขี้กลาก และโรคติดเชื้อทางผิวหนัง

๓๔. ยางนา

ชื่อพื้นเมือง ชันนา ยางตัง (ชุมพร) ยาง ยางขาว ยางแม่น้ำ ยางหยวก (ทั่วไป) ยางกุง (เลย) ยางควาย (หนองคาย) ยางเนิน (จันทบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Dipterocarpus alatus Roxb. ex G. Don

ชื่อวงศ์ DIPTEROCARPACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดใหญ่สูงถึง ๕๐ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลอ่อนหรือเทาอมขาว ค่อนข้างเรียบ อาจแตกเป็นร่องตื้นตามยาวและขวางลำต้น เปลือกในสีน้ำตาลอ่อนอมชมพู กลีบดอก มี ๕ กลีบ เกยซ้อนเวียนเป็นรูปกังหัน ผลมีครีบตามยาว ๕ ครีบ ปีกยาว ๒ ปีก ปีกสั้น ๓ ปีก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษในด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบหยาบ มีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้แข็งปานกลาง ใช้ในการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือน ทำเสา ไม้พื้น โครงหลังคา ใช้ทำไม้ระแนง เครื่องเรือนในร่ม ทำไม้อัดและแผ่นใยไม้อัด น้ำมัน ใช้ทาไม้ยาแนวเรือแทนน้ำมันขี้โล้ได้ ทำไต้ น้ำมันชักเงา ผสมทำหมึกพิมพ์หรือสีทาบ้าน สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ฟอกโลหิต แก้ปวดตามข้อ แก้ตับอักเสบ น้ำมันยาง รักษาโรคเรื้อน หนองใน รักษาแผลเน่าเปื่อย ห้ามหนอง ขับเสมหะ ขับปัสสาวะ อุดฟันแก้ฟันผุ ใบ คุมกำเนิด แก้ปวดฟัน ฟันโยกคลอน

๓๕. รักทะเล

ชื่อพฤกษศาสตร์
Scaevola taccada (Gaertn.) Roxb.

ชื่อวงศ์ GOODENIACEAE

ชื่อพื้นเมือง บ่งบง (ภาคใต้) โหรา (ตราด)

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้พุ่ม แตกกิ่งต่ำ หนาแน่น มีขนสีขาวคล้ายใยไหมเป็นกระจุกตามซอกใบ ผลทรงกลม สุกสีขาวครีม กลีบเลี้ยงติดทน

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
สามารถปลูกบริเวณชายน้ำในบริเวณที่เป็นดินเลน น้ำกร่อย ระดับน้ำขึ้นลงแตกต่างกันมากในแต่ละวัน มีความสำคัญอย่างมากต่อสัตว์น้ำ ปลา กุ้งหอย ปู สัตว์เลื้อยคลาน นก แมลงและสัตว์บก ได้แก่ ลิงแสม รวมทั้งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศชายน้ำ ปลูกเป็นไม้ประดับ สรรพคุณทางสมุนไพร ราก ต้มน้ำ ดื่มแก้พิษจากการกินปูหรือปลาที่มีพิษ ใบ แก้ธาตุพิการ อาหารไม่ย่อย ตำพอกแก้ปวด แก้บวม แก้ปวดศีรษะ ผล ทำให้ประจำเดือนมาปกติ

๓๖. รางจืด

ชื่อพื้นเมือง กำลังช้างเผือก ขอบชะนาง เครือเขาเขียว จางจืด ยาเขียว (ภาคกลาง) คาย รางเย็น (ยะลา) ดูเหว่า (ปัตตานี) ทิดพุด (นครศรีธรรมราช) น้ำนอง (สระบุรี) ย่ำแย้ แอดแอ (เพชรบูรณ์)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Thunbergia laurifolia* Lindl.

ชื่อวงศ์ ACANTHACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้เถาเนื้อแข็ง ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม ดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกโคนเชื่อมติดกัน ปลายมี ๕ กลีบ เกสรเพศผู้ ๔ อัน สั้นสอง ยาวสอง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป

ปลูกเป็นไม้ประดับ สรรพคุณทางสมุนไพร ใช้ถอนพิษต่างๆ ในร่างกาย แก้ผื่นคันจากอาการแพ้ต่างๆ และถอนพิษจากการปวดแสบปวดร้อนจากแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แต่ไม่เหมาะสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัวต้องกินยาเป็นประจำ เพราะจะทำให้ประสิทธิภาพของยาลดลง ราก แก้อักเสบ แก้ปวดบวม ราก เถาและใบ ถอนพิษทั้งปวง ถอนพิษเบื่อเมา แก้เมาค้าง แก้ประจำเดือนไม่ปกติ แก้ปวดหู แก้ปวดบวม แก้ไข้

๓๗. ราชพฤกษ์ (คูน)

ชื่อพื้นเมือง กุเพยะ (กะเหรี่ยง กาญจนบุรี) คูน (ภาคกลาง ภาคเหนือ) ชัยพฤกษ์ (ภาคกลาง) ปือยู ปูโย เปอโซ แมะหล่าหยู่ (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน) ลมแล้ง (ภาคเหนือ)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Cassia fistula* L.

ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE–CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดเล็ก สูงถึง ๑๕ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลม กิ่งอ่อนห้อยลง เปลือกเรียบแตกเป็นสะเก็ดสีเทา

ความสำคัญของพันธุ์ไม้ เป็นไม้มงคลนาม มีความหมายถึง “ต้นไม้ของพระราชา” เป็นต้นไม้ที่มีคุณค่าสูงและถือเป็นต้นไม้สัญลักษณ์ประจำชาติไทย และสัญลักษณ์แห่งศาสนาพุทธ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป

เนื้อไม้สีแดงแกมเหลือง ทนทาน ใช้ทำเสา ล้อเกวียน สรรพคุณทางสมุนไพร ราก ฝนทาแก้กลากเป็นยาระบาย รากและแก่น เป็นยาขับพยาธิ เปลือกและไม้ ใช้ฟอกหนัง และใช้บดทาผื่นตามร่างกาย ใบ ต้มกินเป็นยาระบาย ดอก แก้ไข้ รักษาแผลเรื้อรัง เนื้อในฝัก เป็นยาระบาย ขับเสมหะ ช่วยบรรเทาอาการแน่นหน้าอก แก้ขัดข้อ เปลือก ทำให้เกิดลมเบ่งในการคลอดบุตร

๓๘. ลำแพน

ชื่อพื้นเมือง ลำพูหิน (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Sonneratia ovata* Backer

ชื่อวงศ์ SONNERATIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลางสูง ๔–๑๒ เมตร ไม่ผลัดใบ ทรงพุ่มค่อนข้างกลม แตกกิ่งต่ำกิ่งอ่อนสีขาวอมเขียว กิ่งเป็นรูปสี่เหลี่ยม เปราะ เกลี้ยงเป็นมัน เปลือกสีเทาดำอมน้ำตาล แตกเป็นร่องตื้นตามยาว ลำต้นมีช่องระบายอากาศเป็นรูสีน้ำตาลอยู่ประปราย รากหายใจรูปคล้ายหมุดยาว ๑๕–๓๐ เซนติเมตร เหนือผิวดิน กลีบเลี้ยงห่อหุ้มผลตลอดเวลา

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป

ปลูกเป็นไม้ประดับ ผลดิบและสุก กินได้ เกสรของดอก ใช้เป็นผักจิ้มน้ำพริก

๓๙. เลียบ

ชื่อพื้นเมือง ไกร (กรุงเทพฯ) ไทรเลียบ (ประจวบคีรีขันธ์) โพไทร (นครราชสีมา) ผักเฮือด (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Ficus superba (Miq.) Miq. var. *superba*

ชื่อวงศ์ MORACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้น สูง ๘–๑๐ เมตร ลำต้นเป็นพูพอน เรือนยอดแผ่กว้าง กิ่งก้านแผ่สาขา มีน้ำยางสีขาว เปลือกสีเทาเรียบ ทุกๆ ส่วนเกลี้ยงยกเว้นหูใบ ใบอ่อนมีสีค่อนข้างแดงหรือเขียวอ่อน

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
สรรพคุณทางสมุนไพร ใบ แก้ผดผื่นคัน เข้ายาทาฝี แก้ริดสีดวง แก้เมื่อยขบ ส่วนราก แก้โรคทางเดินปัสสาวะ โดยการต้มดื่ม แก้ขัดเบา แก้ตับพิการ เป็นยาระบาย ผลสุก รับประทานได้ แก้โรคเบาหวาน ยอดอ่อนและใบอ่อน นำมารับประทาน เปลือก แก้ปวดท้อง ท้องร่วง เนื้อไม้ เป็นยาสมานและคุมธาตุ

๔๐. สนทราย

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Baeckea frutescens* L.

ชื่อวงศ์ MYRTACEAE

ชื่อพื้นเมือง ก้านถินแดง สนนา (ปัตตานี สุราษฎร์ธานี) สนเทศ (ปัตตานี) สนสร้อย (นครศรีธรรมราช) สนหอม (จันทบุรี) เสียวน้อย (อุบลราชธานี)

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้พุ่ม สูงได้ถึง ๕ เมตร ลำต้นสีเทาอมน้ำตาล เนื้อไม้สีน้ำตาล แข็งแรงทนทาน กิ่งแตกเป็นเนื้อมีขน สีน้ำตาลแดง กิ่งมักลู่ลง ใบคล้ายรูปเข็ม ไร้ก้าน หรือเกือบไร้ก้าน มีต่อม เส้นใบไม่ชัดเจน กลีบเลี้ยงและกลีบดอกมีจำนวนอย่างละ ๕ กลีบ จานฐานดอกรูปถ้วย ผลแห้งแล้วแตก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียวเล็ก มีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป

สรรพคุณทางสมุนไพร เป็นยาสมุนไพรพื้นบ้านจังหวัดอุบลราชธานี ลำต้น ต้มน้ำดื่มแก้หน้ามืดวิงเวียน แก้ปวดหลัง ปวดเอว ช่วยขับปัสสาวะ ใบ ต้มน้ำดื่มช่วยขับลม บำรุงธาตุ บำรุงหัวใจ สามารถใช้ชงเป็นชา ดื่มแก้ไข้ แก้ปวดเมื่อยร่างกาย ในมาเลเซียและสุมาตรา ใช้ในการอยู่ไฟในการคลอดบุตร น้ำมันที่ได้จากการกลั่น มีสีเหลืองอ่อน มีกลิ่นคล้าย Lavender อาจใช้ทำน้ำหอมได้

๔๑. สนทะเล

ชื่อพื้นเมือง กู (นราธิวาส)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Casuarina equisetifolia J. R. & G. Forst.

ชื่อวงศ์ CASUARINACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง ๑๐–๒๐ เมตร ไม่ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลปนเทา แตกเป็นสะเก็ดเล็ก ๆ ใบเดี่ยว เรียงเป็นวงกลม มีลักษณะเป็นเกล็ด (scale leaf) รูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ข้อละ ๖–๘ ใบ

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียวเล็ก มีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ใช้ในการก่อสร้าง ทำเชื้อเพลิง ทำกระดาษ ฟอกหนัง เลี้ยงสัตว์ ปลูกเป็นไม้ประดับ สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก แก้บิด แก้ท้องร่วง สมานแผล แก้โรคเหน็บชา ทำให้ประจำเดือนมาปกติ ใบ ขับปัสสาวะ แก้จุกเสียด แก้ปวดท้อง เมล็ด แก้ปวดศีรษะ

๔๒. สบู่ดำ

ชื่อพื้นเมือง พมักเยา มะเยา มะหัว มะหุ่งฮั้ว มะโห่ง หงเทก (ภาคเหนือ) สบู่หัวเทศ สลอดดำ สลอดป่า สลอดใหญ่ สีหลอด (ภาคกลาง)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Jatropha curcas* L.

ชื่อวงศ์ EUPHORBIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ ๒-๗ เมตร มีอายุไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี เปลือกลำต้นเรียบเกลี้ยงเป็นมัน สีน้ำตาลอมเขียวหรือเทาอมเหลือง อวบน้ำ เป็นไม้เนื้ออ่อน ไม่มีแก่น หักง่าย มีน้ำยางสีขาวชมพู ดอกแยกเพศอยู่ร่วมต้น สีเหลืองอมเขียว มีกลิ่นหอมอ่อน ใบมีกลิ่นฉุน สัตว์ไม่กิน

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป

ใช้ทำน้ำมันไบโอดีเซล ใช้กากสบู่ดำ ทำปุ๋ยและทำเชื้อเพลิง สรรพคุณทางสมุนไพร ลำต้นและเปลือก รักษาโรคกระเพาะอาหาร รักษาแผลในปาก แก้เหงือกอักเสบ แก้ปวดฟัน แก้ท้องผูก แก่นและใบ รักษาพิษตานซาง ใบ ห้ามเลือด รักษาแผลสด แผลถลอก และแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก

๔๓. สำรอง (พุงทะลาย)

ชื่อพื้นเมือง จอง หมากจอง (อุบลราชธานี) พุงทะลาย (กรุงเทพฯ)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Scaphium affine* (Mast.) Pierre

ชื่อวงศ์ STERCULIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงได้ถึง ๔๐ เมตร เรือนยอดเป็นรูปกรวยเจดีย์ถึงกลม ลำต้นเปลาตรง โคนต้นเป็นพูพอนสูงถึง ๒ เมตร เปลือกนอกสีน้ำตาลเทาอ่อน แตกเป็นร่องตื้นๆ ตามยาว เปลือกในสีน้ำตาลอมส้ม ยอดอ่อนสีน้ำตาลอมแดง มีขนสีสนิมปกคลุม มีหูใบ รูปลิ่มแคบ มีขนสีสนิมปกคลุม ดอกมีกลีบรวบ (tepal) ๕ กลีบ สีขาวอมเขียว มีขนสั้นนุ่ม ก้านชูเกสรร่วมตั้งตรง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป

ใช้เป็นเครื่องดื่ม ใช้ก่อสร้างเครื่องเรือนและเครื่องใช้ต่างๆ เนื้อไม้จัดเป็นกึ่งไม้เนื้ออ่อนและไม้เนื้อแข็งค่อนข้างหยาบ ในมาเลเซีย ใช้ทำไม้บาง ไม้อัด แต่ต้องใช้ภายใน เป็นพืชอาหารสัตว์ ปลูกเพื่ออนุรักษ์ต้นน้ำลำธารและสิ่งแวดล้อม ปลูกเป็นไม้ประดับ สรรพคุณทางสมุนไพร ผล แช่น้ำให้พองตัว แก้ไอ ขับเสมหะ สมานลำไส้ แก้ร้อนในกระหายน้ำ วางบนตารักษาอาการตาอักเสบ

๔๔. สำรองกะโหลก

ชื่อพื้นเมือง ท้ายเภา สำเภา (พัทลุง) สำรองหนู (จันทบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Scaphium scaphigerum* (Wall. ex G. Don) Guibourt ex G. Planch.

ชื่อวงศ์ STERCULIACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงได้ถึง ๔๕ เมตร ไม่ผลัดใบ เรือนยอดเป็นรูปทรงกลมหรือแผ่กว้าง โคนต้นเป็นพูพอนสูงถึง ๗ เมตร ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบ เปลือกนอกสีน้ำตาลอมเทา เปลือกในสีขาว ยอดอ่อนสีน้ำตาลอมแดงถึงน้ำตาลอมเขียว มีขนเล็กน้อย มีหูใบ รูปลิ่มแคบ เกือบเกลี้ยง ร่วงหลุดง่าย ดอกมีกลีบรวบ (tepal) ๕ กลีบ สีแดง มีสีเหลืองที่ปลายกลีบ ก้านชูเกสรร่วมโค้ง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบมีขน ซึ่งมีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ความแตกต่างระหว่างสำรองกับสำรองกะโหลก
ใบของไม้หนุ่ม (อายุ ๒-๑๐ ปี) ของสำรอง แยกเป็น ๓-๕ แฉก ส่วนสำรองกะโหลกไม่เป็นแฉก ดอกของสำรองสีขาว มีขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลางของดอก ๕-๗ มิลลิเมตร ก้านชูเกสรร่วมตรง ส่วนสำรองกะโหลก ดอกสีแดง ปลายกลีบสีเหลือง มีขนาดใหญ่กว่ากลีบดอกสำรอง เส้นผ่านศูนย์กลางของดอก ๑๘-๒๓ มิลลิเมตร ก้านชูเกสรร่วมโค้ง

๔๕. เสลา

ชื่อพื้นเมือง เกรียบ ตะเกรียบ (ชองจันทบุรี) ตะแบกขน (นครราชสีมา) เสลาใบใหญ่ (ประจวบคีรีขันธ์ สระบุรี) อินทรชิต (ปราจีนบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Lagerstroemia loudonii Teijsm. & Binn.

ชื่อวงศ์ LYTHRACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดกลาง สูงถึง ๒๐ เมตร ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมแน่นทึบ ปลายกิ่งห้อยย้อย เปลือกสีเทาดำ แตกเป็นร่องยาว ส่วนต่าง ๆ มีขนสีเหลืองปกคลุม ผิวใบด้านล่างมีสีซีดกว่าด้านบน ใบอ่อนมีขน รูปดาวสีเหลือง ปกคลุมทั้งสองด้าน เมื่อแก่ด้านบนจะเกลี้ยงหรือมีขนตามเส้นกลางใบ ผลเมื่อแก่จะแตก ๔ –๖ ซีก เมล็ดจำนวนมาก มีปีกบาง

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับ เนื้อไม้ ใช้ทำเครื่องแกะสลัก ด้ามเครื่องมือ ทำพื้น รอด ตง คาน สรรพคุณทางสมุนไพร ใบ บดกับกำยานก้อนเล็ก ๆ ทาแก้ผดผื่นคัน

๔๖. โสกน้ำ

ชื่อพื้นเมือง กาแปะห์ไอย์ (มลายู ยะลา) ชุมแสงน้ำ (ยะลา) ตะโดสีเต๊าะ (มลายู ปัตตานี) ส้มสุก (ภาคเหนือ) โสกน้ำ (สุราษฎร์ธานี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Saraca indica* L.

ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE–CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลาง สูงได้ถึง ๒๐ เมตร ไม่ผลัดใบ เรือนยอดทรงกลมพุ่มทึบ ปลายกิ่งห้อยย้อยลู่ลง เปลือกเรียบสีน้ำตาลเข้ม หรือแตกเป็นร่องตื้นตามยาวและขวางลำต้น

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป

เป็นไม้ดอกหอม ไม้ประดับ ไม้กันลม ไม้ที่ให้ร่มเงา ใบอ่อนและดอก ใช้รับประทาน ดอกอ่อนมีรสเปรี้ยว นำมาเป็นผักแกงส้มหรือทำเป็นผักจิ้มน้ำพริก ใบอ่อนนำมาใช้เป็นผักจิ้มน้ำพริก สรรพคุณทางสมุนไพร ดอก บำรุงธาตุ แก้ไอและขับเสมหะ

๔๗. หลุมพอ

ชื่อพื้นเมือง กะลุมพอ (ภาคใต้) สะหลุมพอ (ปราจีนบุรี)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Intsia palembanica* Miq.

ชื่อวงศ์ LEGUMINOSAE–CAESALPINIOIDEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงถึง ๕๐ เมตร ผลัดใบ มีพูพอนขนาดใหญ่ สูงได้ถึง ๗ เมตร ลำต้น เปลาตรง เปลือกเรียบหรือตกสะเก็ดเป็นแผ่นกลมบางๆ มีสีต่างกัน สีชมพูอมน้ำตาลหรือเทาอมชมพู

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน

ประโยชน์ทั่วไป

ลักษณะเนื้อไม้สีแดงอมน้ำตาล เป็นมันเลื่อม เสี้ยนตรง เนื้อหยาบ แข็ง เหนียว แข็งแรงและทนทานมาก เพรียงไม่ค่อยกิน ไสกบตกแต่งไม่ค่อยยาก ขัดชักเงาได้ดี ไม้หลุมพอเป็นไม้ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูงชนิดหนึ่งของประเทศไทย และเป็นไม้ที่ตลาดมีความต้องการมาก มีการนำไม้หลุมพอมาใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ทำสะพาน เสาหมอนรางรถไฟ เกวียน เครื่องเรือน เป็นไม้ที่สวยงามดี เหมาะสำหรับทำเครื่องเรือน ทำพื้น รอด ตง ขื่อ อกไก่ ไม้บุผนังที่สวยงาม ทำลูกประสัก โครงเรือใบเดินทะเล แจว พาย กรรเชียง เสากระโดงเรือใถ คราด ครก สาก กระเดื่อง พันสีขาว ตัวถังรถ ด้ามเครื่องมือ ทำหูก ด้ามหอกไม้ สำหรับกสึง แกะสลัก กั้นบ่อน้ำ ร่องน้ำและกังหันน้ำ ทำรางแร่ พานท้ายและรางปืน เนื้อไม้มีลักษณะคล้ายไม้มะค่าโมง ควรใช้แทนกันได้

๔๘. หว้า

ชื่อพื้นเมือง ห้าขี้แพะ (เชียงราย)

ชื่อพฤกษศาสตร์ *Syzygium cumini* (L.) Skeels

ชื่อวงศ์ MYRTACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น

ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงถึง ๓๕ เมตร เปลือกเรียบสีเทา แตกกิ่งก้านมาก เส้นแขนงใบจำนวนมากและมีเส้นขอบใบ ๑ เส้น เกสรเพศผู้จำนวนมาก ติดเรียงเป็นวงที่ปลายฐานดอก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ

ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป

เนื้อไม้สีน้ำตาลแดงและเทา มีความทนทานปานกลางเมื่ออยู่ที่แจ้ง และทนมากเมื่ออยู่ใต้น้ำ มีคุณภาพใกล้เคียงไม้สัก ใช้ในการก่อสร้าง ใช้สร้างบ้าน เรือ และเครื่องมือเกษตร ต้นปลูกประดับให้ร่มเงา เปลือกต้น ใช้ทำสีย้อม ผลสุก รับประทานได้ ทำไวน์ผลไม้คุณภาพดี มีรสหอมหวาน สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ช่วยสมานแผล แก้บิด แก้ท้องเสีย รักษาแผลอักเสบในปาก แก้ปากเปื่อย แก้คอเปื่อย และชะล้างบาดแผล เป็นยากลั้วคอ เมล็ด บดรักษาโรคเบาหวาน ท้องร่วง ใบ แก้บิด ชะล้างบาดแผล รักษาแผลในปาก ผล แก้ท้องร่วง แก้บิด ขับปัสสาวะ รักษาโรคเบาหวาน

๔๙. เหียง

ชื่อพื้นเมือง ตะแบง (ภาคตะวันออก) ตาด (จันทบุรี พิษณุโลก) ยางเหียง (จันทบุรี ราชบุรี) สะแบง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุตรดิตถ์) เหียงพลวง เหียงโยน (ประจวบคีรีขันธ์)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Dipterocarpus obtusifolius Teijsm. ex Miq.
ชื่อวงศ์ DIPTEROCARPACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงได้ถึง ๓๐ เมตร ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลอมเทา แตกเป็นสะเก็ดหนาและเป็นร่องลึก กิ่งอ่อนมีขนหนาแน่น หูใบหุ้มใบอ่อนรูปแถบกว้าง ปลายมน ผิวด้านนอกมีขนสั้นหนานุ่มกลีบดอกมี ๕ กลีบ ฐานเชื่อมติดกัน ปลายกลีบบิดเวียนแบบกังหัน โคนผลมีปีกติดอยู่ ๕ ปีก สั้น ๒ ปีก ยาว ๕ ปีก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน
ใบมีขน มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง

ประโยชน์ทั่วไป
เนื้อไม้มีความแข็งแรง ไสกบแต่งง่าย ใช้ทำโครงสร้างของบ้าน ได้แก่ รอด ตง คาน พื้น และฝาบ้าน และเครื่องมือใช้สอย ได้แก่ กังหันน้ำ หีบ ไม้พายเรือ หูกทอผ้า ซันจากเปลือกต้น ใช้ยาเรือ ทำได้จุดไฟ ใบ เย็บเป็นตับใช้มุงหลังคา และทำฝาบ้าน ชาวเขาโดยทั่วไป โดยเฉพาะกะเหรี่ยงและไทยใหญ่ ใช้ใบห่ออาหารแทนใบตอง และม้วนใบยาสูบแทนใบยา กิ่งใช้เป็นฟืนสำหรับหุงต้ม ต้นใช้สร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย กะเหรี่ยงใช้ดอกสดกินเป็นผักจิ้มหรือปรุงใส่แกงกินเป็นอาหารประเภทผัก สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก แก้ท้องเสีย ใบ แก้ปวดฟัน ฟันโยกคลอน น้ำมันยาง สมานแผล รักษาแผลมีหนอง ขับเสมหะ ขับปัสสาวะ รักษาแผลในทางเดินปัสสาวะ และแก้ตกขาว

๕๐. อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเบรียล)

ชื่อพื้นเมือง อโศกเซนคาเบรียล (กรุงเทพฯ)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Polyalthia longifolia (Sonn.) Thwaites

ชื่อวงศ์ ANNONACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้น สูงถึง ๒๐ เมตร ไม่ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดทรงกระบอกเป็นแท่งเรียวสูง ปลายกิ่งห้อยย้อย ขอบใบเป็นคลื่น กลีบดอกเรียงสลับกัน ๒ ชั้น ๆ ละ ๓ กลีบ เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอัดแน่นเป็นก้อนกลม

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับตามแนวรั้ว

๕๑. อินทนิลน้ำ

ชื่อพื้นเมือง ตะแบกดำ (กรุงเทพฯ) บางอบะซา (นราธิวาส) อินทนิล (ภาคกลาง ภาคใต้)

ชื่อพฤกษศาสตร์
Lagerstroemia speciosa (L.) Pers.

ชื่อวงศ์ LYTHRACEAE

ลักษณะทั่วไปและลักษณะเด่น
ไม้ต้น สูงถึง ๒๕ เมตร เรือนยอดแผ่กว้างเป็นพุ่มกลม เปลือกค่อนข้างเรียบสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทา ดอกช่อแยกแขนงตั้งขึ้น สีม่วงหรือสีม่วงอมชมพู หรือชมพูล้วน ดอกตูมค่อนข้างกลม ส่วนบนสุดมีตุ่มกลมเล็กๆ ติดอยู่ตรงกลาง กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันรูประฆัง ปลายแยกเป็น ๖ แฉก

ลักษณะใบที่มีศักยภาพลดมลพิษด้านอากาศ
ใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน
ใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย
โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) ไดออกซิน ฟูแรน

ประโยชน์ทั่วไป
ปลูกเป็นไม้ประดับ เนื้อไม้ ใช้ทำเสา เครื่องมือการเกษตร สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก แก้ปวดท้อง ท้องเสีย แก้ไข้ ราก รักษาแผลในปาก ใบ ตากแห้งต้มน้ำดื่ม ลดน้ำตาลในเลือด รักษาโรคเบาหวาน แก้ปัสสาวะพิการ ละลายนิ่ว ลดความดัน ผล แก้ปวดฟัน เมล็ด รักษาโรคเบาหวาน และทำให้นอนหลับ

๓. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามความเหมาะสมของประเภทพื้นที่

พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำนวน ๒๓๒ ชนิด เมื่อนำมาจำแนกตามความเหมาะสมของประเภทพื้นที่ ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) พื้นที่สาธารณะ และ (๒) พื้นที่ส่วนบุคคล พบว่า มีพันธุ์ไม้*บางชนิด*ที่มีลักษณะ**ไม่เหมาะสม**กับพื้นที่ดังกล่าว

๑) พื้นที่สาธารณะ พันธุ์ไม้ที่นำมาปลูกในพื้นที่สาธารณะ **ไม่ควรมีลักษณะ** ดังต่อไปนี้

๑.๑) ไม้ที่มีพิษเป็นอันตรายต่อคนและสัตว์เลี้ยง เช่น เต่าร้าง ไผ่ (ขนบริเวณหน่อมีพิษ) มะม่วงหิมพานต์ สบู่ดำ หมามุ่ยช้าง

๑.๒) ไม้ที่นิยมบริโภค ไม่ควรปลูกเพราะว่าก่อให้เกิดปัญหาการแย่งชิงเพื่อนำไปบริโภค เช่น กล้วย ขนุน คุย เงาะ ทุเรียน มังคุด

๑.๓) ไม้ที่มีกิ่งเปราะและหักง่าย เช่น ตะกู มะรุม

๑.๔) ไม้ที่มีผลขนาดใหญ่หรือมีน้ำหนักมาก เช่น กระท้อน ตะบูน ตาลโตนด มะตูม มะพร้าว มะฮอกกานีใบเล็ก มะฮอกกานีใบใหญ่ หมาก

๑.๕) ไม้ที่มีกลิ่นก่อให้เกิดความรำคาญ (ยาง ลูก ฝัก เปลือก ใบ) เช่น สำโรง หมีเหม็น (หมูทะลวง)

๑.๖) ไม้ที่เป็นที่อยู่อาศัยของแมลงและตัวอ่อนที่เป็นพิษ เช่น หูกวาง

๑.๗) ไม้ที่มีหนามแหลมซึ่งเป็นอันตรายต่อคนและสัตว์เลี้ยง เช่น ตะขบป่า ไผ่ (ชนิดที่มีหนาม) มะค่าแต้ หลาวชะโอน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการปลูกต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะ

ก) ไม้ที่มีผลแห้งฟุ้งกระจาย ไม่ควรปลูกในพื้นที่สาธารณะ เช่น นุ่น

ข) พื้นที่เกาะกลางถนน ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่สูงเกินความจำเป็น

๒) พื้นที่ส่วนบุคคล พันธุ์ไม้ที่นำมาปลูกในพื้นที่ส่วนบุคคล**ไม่ควรมีลักษณะ**ดังต่อไปนี้

๒.๑) ไม้ที่มีพิษเป็นอันตรายต่อคนและสัตว์เลี้ยง เช่น เต่าร้าง ไผ่ (ขนบริเวณหน่อมีพิษ) มะม่วงหิมพานต์ สบู่ดำ หมามุ่ยช้าง

๒.๒) ไม้ที่มีกิ่งเปราะและหักง่าย เช่น ตะกู มะรุม

๒.๓) ไม้ที่มีผลขนาดใหญ่หรือมีน้ำหนักมาก เช่น กระท้อน ตะบูน ตาลโตนด มะตูม มะพร้าว มะฮอกกานีใบเล็ก มะฮอกกานีใบใหญ่ หมาก

๒.๔) ไม้ที่มีกลิ่นก่อให้เกิดความรำคาญ (ยาง ลูก ฝัก เปลือก ใบ) เช่น สำโรง หมีเหม็น (หมูทะลวง)

๒.๕) ไม้ที่เป็นที่อยู่อาศัยของแมลงและตัวอ่อนที่เป็นพิษ เช่น หูกวาง

๒.๖) ไม้ที่มีหนามแหลมซึ่งเป็นอันตรายต่อคนและสัตว์เลี้ยง เช่น ตะขบป่า ไผ่ (ชนิดที่มีหนาม) มะค่าแต้ หลาวชะโอน

๒.๗) ไม้ที่มีระบบรากและเรือนยอดขนาดใหญ่เกินความเหมาะสม เป็นอันตรายแก่สิ่งก่อสร้าง เช่น กร่าง ตะเคียน ไทร ประดู่บ้าน มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ) ยางนา ยางอินเดีย เลียบ สะเดา

๒.๘) ไม้ที่มีใบขนาดเล็กที่ทำให้ท่อระบายน้ำอุดตันได้ง่าย เช่น ไผ่ มะขาม สนทะเล สนประดิพัทธ์ หูกระจง

๒.๙) ไม้ที่ก่อให้เกิดยางเหนียวทำความสะอาดยาก เช่น มะม่วง (ของเสียจากเพลี้ย ลักษณะสีดำ) คุย ไทร เลียบ (หากหล่นแล้วไม่มีการเก็บกวาดจะทำให้เกิดคราบเหนียว) ขนุน มังคุด

๒.๑๐) ไม้ที่มีดอก ใบ และผลร่วงก่อให้เกิดความรำคาญและทำความสะอาดยาก เช่น กะบก ตะแบก นกยูงฝรั่ง (หางนกยูงฝรั่ง) หูกวาง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ส่วนบุคคล

ก) ควรเลือกพันธุ์ไม้ให้เหมาะสมตามขนาดและพื้นที่ของที่พักอาศัย

ข) ไม้ที่มีผลแห้งฟุ้งกระจาย ไม่ควรปลูกในพื้นที่ส่วนบุคคล เช่น นุ่น

หมายเหตุ ภายในวัด สามารถปลูก โพธิ์ ไทร เลียบ ตาลโตนด ฯลฯ ซึ่งเป็นไม้ในพุทธประวัติได้ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าต้นสาละ ที่ปลูกตามวัด คือ สาละลังกาหรือต้นลูกปืนใหญ่ (*Couroupita guianensis* Aubl.) สำหรับต้นสาละ (*Shorea robusta* Roxb.) แท้จริงแล้ว คือ ไม้กลุ่มเดียวกับต้นรัง ต้นเต็ง

๔. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามความเหมาะสมของประเภทดินเค็ม

พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศจำนวน ๒๓๒ ชนิด เมื่อนำมาจำแนกตามความเหมาะสมของประเภทดินเค็ม ๓ ประเภท ได้แก่ (๑) พื้นที่ดินเค็มป่าชายหาด (๒) พื้นที่ดินเค็มป่าชายเลน และ (๓) พื้นที่ดินเค็มป่าบกธรรมดา พบว่ามีพันธุ์ไม้หลายชนิดที่เจริญเติบโตได้ในพื้นที่ดังกล่าว

๑) **พื้นที่ดินเค็มป่าชายหาด** หมายถึง พื้นที่ที่มีน้ำทะเลท่วมถึงบ้าง มีทราย มีป่าชายหาด พันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตได้ เช่น

กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)	เกด	ขันทองพยาบาท
คนทีสอทะเล	ดองดึง	ตังหน
ตาลโตนด	เตยทะเล	ถอบแถบน้ำ
บานบุรีเหลือง	ปลาไหลเผือก	เป้งทะเล
ผักบุ้งทะเล	ผักบุ้งทะเลขาว	พุทราทะเล
โพทะเล	เฟื่องฟ้า	มะขาม
มะเค็ด (หนามแท่ง)	รักทะเล	เลียบ
สนทะเล	สามสิบ	เสม็ดขาว
เสม็ด (เสม็ดแดง)	หงอนไก่ทะเล	หญ้าลอยลม
หยีน้ำ	หลาวชะโอน	หูกวาง

๒) **พื้นที่ดินเค็มป่าชายเลน**
พันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตได้ เช่น

โกงกางใบเล็ก	โกงกางใบใหญ่	แคทะเล
จาก	จิกทะเล	ดุหุนใบเล็ก
ตะบูนขาว	ตะบูนดำ	ถอบแถบน้ำ
ถั่วขาว	ถั่วดำ	ปรงทะเล

เป้งทะเล	โปรงขาว	โปรงแดง
พังกา–ถั่วขาว	พังกาหัวสุมดอกขาว	พังกาหัวสุมดอกแดง
พุทราทะเล	โพทะเล	รังกระแท้
ลำพู	ลำแพน	ลำแพนหิน
สักขี	แสมขาว	แสมดำ
แสมทะเล	หงอนไก่ทะเล	หยีน้ำ
หลาวชะโอน	หลุมพอทะเล	เหงือกปลาหมอ

๓) **พื้นที่ดินเค็มป่าบกธรรมดา** หมายถึง พื้นที่ที่เคยเป็นทะเลมาก่อน พันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตได้ เช่น

กรวยป่า	กระถินณรงค์	กระถินเทพา
กระท้อน	กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)	กร่าง
กะพ้อ	เกด	ข่อย
ขันทองพยาบาท	ขี้เหล็ก	คนทีสอทะเล
จามจุรี (ก้ามปู)	เฉียงพร้านางแอ	ดองดึง
ตะโก	ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตังหน
ตาลโตนด	เตยทะเล	ถอบแถบน้ำ
ไทรย้อยใบแหลม	นนทรี	บานบุรีเหลือง
ปลาไหลเผือก	เป้งทะเล	ผักบุ้งทะเล
ผักบุ้งทะเลขาว	พรวด	พุทราทะเล
โพขี้นก	โพทะเล	โพศรีมหาโพธิ์
เฟื่องฟ้า	มะขาม	มะขามป้อม
มะค่าแต้	มะเค็ด (หนามแท่ง)	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
มะรุม	มะหวด	มะฮอกกานีใบเล็ก
มะฮอกกานีใบใหญ่	เม่าไข่ปลา	ยางอินเดีย

ยูคาลิปตัส	รักทะเล	เลียบ
สนทะเล	สามสิบ	สำโรง
เสม็ดขาว	เสม็ด (เสม็ดแดง)	หงอนไก่ทะเล
หญ้าลอยลม	หมาก	หมากเหลือง
หยีน้ำ	หูกวาง	

หมายเหตุ : ตะเคียน* ยูคาลิปตัส ตาลโตนด อยู่ได้ทั้งในดินเปรี้ยว ดินเค็ม และดินจืด

---

* ข้อมูลจากนายรุ่งโรจน์ เฉลาฉายแสง

๕. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามคุณลักษณะและการใช้ประโยชน์

พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามคุณลักษณะและการใช้ประโยชน์ ๕ ประเภท ได้แก่ (๑) ไม้เศรษฐกิจ (๒) ไม้ท้องถิ่นดั้งเดิมหรือไม้ประจำถิ่น (๓) ไม้ประดับ (๔) ไม้หายาก และ (๕) ไม้สมุนไพร

๑) ไม้เศรษฐกิจ คือ ไม้ที่ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ เช่น

กระถินณรงค์	กระถินเทพา	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
ขนุน	ขนุนป่า	จันทน์หอม
จามจุรี (ก้ามปู)	เฉียงพร้านางแอ	ซ้อ
ตะกู	ตะเคียนทอง	ตะแบก
ตาลโตนด	ตีนนก (นน กะพุน)	เต็ง
นนทรี	ประดู่ป่า	ไผ่
ฝาง	พฤกษ์	พะยอม
พันจำ	มะขาม	มะค่าแต้
มะค่าโมง	มะม่วงป่า	มะหาด
มะฮอกกานีใบเล็ก	มะฮอกกานีใบใหญ่	ยมหอม
ยางกล่อง	ยางแดง	ยางใต้
ยางนา	ยางพารา	ยางโอน
ยูคาลิปตัส	รัง	สนประดิพัทธ์
สะเดา	สะท้อนรอก	สัก
หลุมพอ	เหียง	อะราง (นนทรีป่า อินทรี)

๒) ไม้ท้องถิ่นดั้งเดิมหรือไม้ประจำถิ่น เช่น

กรวยป่า	กระจูด (กก)	กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)
กระดูกไก่	กระโดน	กระท้อน
กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)	กระเพาะปลา	กฤษณา
กล้วย	ก่อขี้ริ้ว	กะเจียน (พญารากดำ)
กะบก	กะพ้อ	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
การเวก	เกด	โกงกางใบเล็ก
โกงกางใบใหญ่	ไกรทอง	ขนุนป่า
ข่อย	ขันทองพยาบาท	เข็ม
เขยตาย	คนทีสอทะเล	คัดเค้าเครือ
คุย	แคทะเล	จันทน์หอม
จาก	เฉียงพร้านางแอ	ชะมวง
ชุมเห็ดไทย	ดองดึง	ตะกู
ตะเกราน้ำ	ตะโกนา	ตะโกสวน
ตะขบป่า	ตะเคียนทอง	ตะบูนขาว
ตะบูนดำ	ตะแบก	ตีนนก (นน กะพุน)
เตยทะเล	เต่าร้าง	ถอบแถบน้ำ
ถั่วขาว	ถั่วดำ	นนทรี
บุนนาค	ปรง	ปรงทะเล
ประดู่บ้าน	ประดู่ป่า	ปลาไหลเผือก
เป้ง	เป้งทะเล	โปรงขาว
โปรงแดง	ผักบุ้งทะเล	ผักบุ้งทะเลขาว
ผักเบี้ยทะเล	ผักหวานบ้าน	ไผ่
ฝาง	พรวด	พระเจ้าห้าพระองค์
พฤกษ์	พลองเหมือด (พลองใบเล็ก)	พลับพลา (มลาย)

พังกา–ถั่วขาว	พังกาหัวสุมดอกขาว	พังกาหัวสุมดอกแดง
พันจำ	พิลังกาสา	พุทราทะเล
โพทะเล	ฟ้าทะลายโจร	มะขามป้อม
มะค่าแต้	มะค่าโมง	มะเค็ด (หนามแท่ง)
มะดัน	มะดูก	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
มะตูมนิ่ม	มะปราง	มะพอก
มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า	มะเม่าดง
มะรุม	มะหวด	มะหาด
เม่าไข่ปลา	โมกเครือ	ยางกล่อง
ยางแดง	ยางนา	ยางโอน
รังกะแท้	รางจืด	ราชดัด (พญาดาบหัก)
ราชพฤกษ์ (คูน)	ลำดวน	ลำบิดดง
ลำพู	ลำแพน	ลำแพนหิน
เลียบ	สนทราย	สะเดา
สะตือ (ประดู่ขาว)	สะท้อนรอก	สันโสก
สามสิบ	สำรอง (พุงทะลาย)	สำรองกะโหลก
สำโรง	เสม็ด (เสม็ดแดง)	เสม็ดขาว
แสมขาว	แสมดำ	แสมทะเล
หงอนไก่ทะเล	หญ้าลอยลม	หม้อข้าวหม้อแกงลิง
หมามุ่ยช้าง	หมีเหม็น (หมูทะลวง)	หลาวชะโอน
หว้า	หูกวาง	เหงือกปลาหมอ
อบเชยไทย (มหาปราบ)	อะราง (นนทรีป่า อินทรี)	อินทนิลน้ำ

๓) **ไม้ประดับ** เช่น

กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)	การเวก	กาสะลองคำ
กุหลาบ	เกล็ดปลาช่อน	ข่อย
เข็ม	เขยตาย	คัดเค้าเครือ
คำรอก (ประดงเลือด)	แคนา	แคแสด
จันทน์กะพ้อ	จันทน์หอม	จิกทะเล (จิกเล)
ชวนชม	ดองดึง	ดาวเรือง
เดหลี	ตะแบก	ตาลโตนด
เตยทะเล	เต่าร้าง	ทรงบาดาล
ทองกวาว	ไทรย้อยใบแหลม	นกยูงฝรั่ง (หางนกยูงฝรั่ง)
บอสตันเฟิร์น	บานบุรีเหลือง	บุนนาค
เบญจมาศ	ประกายเงิน	ประดู่บ้าน
ปาล์มขวด	ปีบ	แปรงล้างขวด
โป๊ยเซียน	ผักเบี้ยทะเล	ไผ่
พรวด	พะยอม	พิกุล
พิลังกาสา	เฟื่องฟ้า	มรกตแดง
มะม่วงป่า	โมกเครือ	ยางอินเดีย
เยอบีร่า	รักทะเล	รางจืด
ลั่นทม	ลำดวน	ว่านหางจระเข้
วาสนา	สนฉัตร	สนทราย
สักขี	สามสิบ	เสลา
แสมดำ	โสกน้ำ	หญ้าหนวดแมว
หม้อข้าวหม้อแกงลิง	หมากเหลือง	หยกมรกต (กวักมรกต)
หยีน้ำ	หูกระจง	หูกวาง
เหงือกปลาหมอ	อโศกอินเดีย (อโศกสยาเปรียล)	

๔) ไม้หายาก คือ พันธุ์ไม้ที่หายากในพื้นที่ภาคตะวันออกในปัจจุบัน เช่น

กระจูด (กก)	กะเจียน (พญารากดำ)	คำรอก (ประดงเลือด)
คุย	ตังหน	พระเจ้าห้าพระองค์
พันจำ	มะม่วงป่า	ยางกล่อง
ยางใต้	ลำบิดดง	สะตือ (ประดู่ขาว)
หญ้าลอยลม		

๕) ไม้สมุนไพร เช่น

กรวยป่า	กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)	กระดูกไก่
กระโดน	กระท้อน	กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)
กฤษณา	กล้วย	กะเจียน (พญารากดำ)
กะบก	กะพ้อ	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
กานพลู	การเวก	กุหลาบ
เกด	เกล็ดปลาช่อน	โกงกางใบเล็ก
โกงกางใบใหญ่	ไกรทอง	ขนุน
ขนุนป่า	ขมิ้นชัน	ข่อย
ขันทองพยาบาท	ขี้เหล็ก	เขยตาย
คนทีสอทะเล	คัดเค้าเครือ	คำรอก (ประดงเลือด)
คุย	แคนา	จันทน์กะพ้อ
จันทน์หอม	จาก	จามจุรี (ก้ามปู)
เฉียงพร้านางแอ	ชะมวง	ชุมเห็ดเทศ
ชุมเห็ดไทย	ซ้อ	ดองดึง
ดุหุนใบเล็ก	ตะกู	ตะโกนา
ตะโกสวน	ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตะเคียนทอง
ตะไคร้ต้น	ตะบูนขาว	ตะบูนดำ
ตะแบก	ตาลโตนด	เต็ง

เต่าร้าง	ถั่วขาว	ถั่วดำ
นนทรี	บุนนาค	ปรงทะเล
ประดู่บ้าน	ประดู่ป่า	ปลาไหลเผือก
ปีบ	โป๊ยเซียน	โปรงขาว
โปรงแดง	ผักบุ้งทะเล	ผักบุ้งทะเลขาว
ผักเบี้ยทะเล	ผักหวานบ้าน	ไผ่
ฝาง	พรวด	พระเจ้าห้าพระองค์
พฤกษ์	พลับพลา (มลาย)	พะยอม
พังกา–ถั่วขาว	พังกาหัวสุมดอกขาว	พังกาหัวสุมดอกแดง
พันจำ	พิลังกาสา	โพทะเล
ไพล	ฟ้าทะลายโจร	มะขาม
มะขามป้อม	มะค่าแต้	มะค่าโมง
มะเค็ด (หนามแท่ง)	มะดัน	มะตูมนิ่ม
มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า	มะม่วงหิมพานต์
มะรุม	มะหวด	มะหาด
มังคุด	โมกเครือ	ยางกล่อง
ยางนา	ยูคาลิปตัส	รักทะเล
รัง	รังกะแท้	รางจืด
ราชดัด (พญาดาบหัก)	ราชพฤกษ์ (คูน)	ลำดวน
ลำบิดดง	ว่านหางจระเข้	สนทราย
สบู่ดำ	สะเดา	สะเดาอินเดีย
สักขี	สันโสก	สามสิบ
สำรอง (พุงทะลาย)	สำรองกะโหลก	สำโรง
เสม็ด (เสม็ดแดง)	เสม็ดขาว	แสมขาว
หงอนไก่ทะเล	หญ้าหนวดแมว	หม้อข้าวหม้อแกงลิง
หมาก	หมามุ่ยช้าง	หมีเหม็น (หมูทะลวง)

หยีน้ำ	หลุมพอทะเล	หว้า
เหงือกปลาหมอ	อบเชย (อบเชยต้น)	อบเชยไทย (มหาปราบ)
อะราง (นนทรีป่า อินทรี)	อินทนิลน้ำ	

๖. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามระดับชั้นเรือนยอด

ในที่นี้ ระดับชั้นเรือนยอด แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

(๑) **ไม้ชั้นบน** คือ ไม้ที่มีเรือนยอดแผ่ขยายอยู่เหนือระดับชั้นเรือนยอดของไม้ต้นอื่นในหมู่ไม้นั้น ได้รับแสงเต็มที่จากทางด้านบนและบางส่วนทางด้านข้าง โดยปกติเป็นต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่โตกว่าถัวเฉลี่ย เป็นต้นที่แข็งแรงสมบูรณ์เต็มที่ โดยทั่วไป มักมีความสูงตั้งแต่ ๒๐ เมตร ขึ้นไป

(๒) **ไม้ชั้นกลาง (ไม้ชั้นรอง)** คือ ไม้ที่อยู่ต่ำกว่าไม้ชั้นบน มีเรือนยอดพุ่งขึ้นจนเกือบถึงระดับโดยทั่วไปของหมู่ไม้ จึงทำให้ได้รับแสงโดยตรงเฉพาะทางด้านบนเท่านั้น ส่วนด้านข้างจะถูกบดบังหมด ปกติเป็นต้นที่มีเรือนยอดขนาดเล็ก มีลำต้นไม่ใหญ่ ความแข็งแรงและความสมบูรณ์ของต้นไม้มีปานกลาง โดยทั่วไป มักมีความสูงในช่วงประมาณ ๑๐ – ๒๐ เมตร

(๓) **ไม้ชั้นล่าง** คือ ไม้ใต้ร่มเงาไม้อื่น ต้องการแสงสว่างน้อย ส่วนใหญ่เป็นพืชล้มลุก พืชพวกหญ้า ขิง ข่า และเฟิร์น โดยทั่วไป มักมีความสูงน้อยกว่า ๑๐ เมตร

(๔) **ไม้เลื้อย** คือ ไม้มีลักษณะเป็นเถา พันต้นไม้อื่นหรือสิ่งยึดเหนี่ยวอื่น

พันธุ์ไม้บางชนิดอาจจัดอยู่ในกลุ่มระดับชั้นเรือนยอดได้มากกว่า ๑ กลุ่ม*

---

* ในที่นี้ การจำแนกระดับชั้นเรือนยอด **มิได้**ยึดหลักเกณฑ์ที่เข้มงวด แต่เป็นไปตาม**ดุลยพินิจ**ของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ดร. สมราน สุดดี นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานหอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๑) **ไม้ชั้นบน** ได้แก่

กรวยป่า	กระเชา	กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)
กระโดน	กระท้อน	กร่าง
กฤษณา	กะบก	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
กานพลู	กาสะลองคำ	เกด
ขนุน	ขนุนป่า	ค้อ (ตะคร้อ)
แคทะเล	แคนา	จามจุรี (ก้ามปู)
จำปีป่า	เฉียงพร้านางแอ	ซ้อ
ตะกู	ตะเคียนทอง	ตะเคียนหนู
ตะไคร้ต้น	ตะแบก	ตังหน
ตาลโตนด	ทองกวาว	ทุเรียน
บุนนาค	ประดู่บ้าน	ประดู่ป่า
ปาล์มขวด	พระเจ้าห้าพระองค์	พฤกษ์
พะยอม	โพขี้นก	โพศรีมหาโพธิ์
มะขาม	มะค่าแต้	มะค่าโมง
มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)	มะตูมนิ่ม	มะพอก
มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า
มะหวด	มะหาด	มะฮอกกานีใบเล็ก
มะฮอกกานีใบใหญ่	ยมหอม	ยางกล่อง
ยางแดง	ยางใต้	ยางนา
ยางพารา	ยางอินเดีย	ยางโอน
ยูคาลิปตัส	รัง	เลียบ
สนฉัตร	สนทะเล	สะเดา
สะเดาอินเดีย	สะตือ (ประดู่ขาว)	สะท้อนรอก
สัก	สำรอง (พุงทะลาย)	สำรองกะโหลก
สำโรง	เสม็ดขาว	เสลา

หมาก	หลุมพอ	หลุมพอทะเล
หว้า	เหียง	อบเชย (อบเชยต้น)
อบเชยไทย (มหาปราบ)	อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเปรียล)	

๑.๑) ไม้ชั้นบนที่มีใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ได้แก่

กรวยป่า	กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)	กระโดน
กระท้อน	กะบก	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
กานพลู	เกด	ขนุน
ขนุนป่า	ค้อ (ตะคร้อ)	แคทะเล
แคนา	จามจุรี (ก้ามปู)	จำปีป่า
ซ้อ	ตะกู	ตะเคียนทอง
ตะเคียนหนู	ตะไคร้ต้น	ตะแบก
ตังหน	ทองกวาว	ทุเรียน
ประดู่บ้าน	ประดู่ป่า	พฤกษ์
พะยอม	โพศรีมหาโพธิ์	มะขาม
มะค่าโมง	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)	มะตูมนิ่ม
มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า
มะหวด	มะฮอกกานีใบเล็ก	มะฮอกกานีใบใหญ่
ยมหอม	ยางกล่อง	ยางแดง
ยางใต้	ยางนา	ยางพารา
ยางอินเดีย	ยางโอน	ยูคาลิปตัส
รัง	เลียบ	สะเดา
สะเดาอินเดีย	สะตือ (ประดู่ขาว)	สะท้อนรอก
สัก	สำรอง (พุงทะลาย)	สำรองกะโหลก

เสลา	หมาก	หลุมพอ
หลุมพอทะเล	เหียง	อบเชยไทย (มหาปราบ)
อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเปรียล)		

๑.๒) ไม้ชั้นบนที่มีใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย พีซีบี ไดออกซิน ฟูแรน ได้แก่

กร่าง	กฤษณา	กะบก
กานพลู	ขนุน	ขนุนป่า
เฉียงพร้านางแอ	ตะเคียนทอง	ตะแบก
ตังหน	ตาลโตนด	ทองกวาว
ทุเรียน	บุนนาค	ปาล์มขวด
โพขี้นก	โพศรีมหาโพธิ์	มะค่าแต้
มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)	มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ
มะม่วงป่า	ยางกล่อง	ยางแดง
ยางใต้	ยางนา	ยางพารา
ยางอินเดีย	ยูคาลิปตัส	เลียบ
สะเดา	สะเดาอินเดีย	สัก
เสม็ดขาว	หมาก	หลุมพอทะเล
หว้า	เหียง	อบเชย (อบเชยต้น)
อบเชยไทย (มหาปราบ)	อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเปรียล)	

๑.๓) ไม้ชั้นบนที่มีใบเรียวเล็ก ใบหยาบ มีขน เหนียว มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง ได้แก่

กรวยป่า	กระเชา	กระท้อน
ขนุน	ขนุนป่า	จามจุรี (ก้ามปู)
ตะแบก	ตาลโตนด	ทองกวาว
พระเจ้าห้าพระองค์	พฤกษ์	มะค่าแต้

มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)	มะพอก	มะม่วงไข่แลน
มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า	มะหวด
มะหาด	ยางกล่อง	ยางแดง
ยางนา	สนฉัตร	สนทะเล
สำรอง (พุงทะลาย)	สำรองกะโหลก	สำโรง
เสม็ดขาว	เสลา	หมาก
เหียง		

๒) **ไม้ชั้นกลาง** ได้แก่

กรวยป่า	กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)	กระโดน
กระถินณรงค์	กระถินเทพา	กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)
กฤษณา	ก่อขี้ริ้ว	กะเจียน (พญารากดำ)
กะบก	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)	กานพลู
กาสะลองคำ	เกด	โกงกางใบเล็ก
โกงกางใบใหญ่	ขนุน	ขนุนป่า
ข่อย	ขันทองพยาบาท	ขี้เหล็ก
คนทีสอทะเล	คำรอก (ประดงเลือด)	แคทะเล
แคนา	แคแสด	งาไซ (โพอาศัย)
เงาะ	จันทน์กะพ้อ	จันทน์หอม
จิกทะเล (จิกเล)	เฉียงพร้านางแอ	ชะมวง
ซ้อ	ดุหุนใบเล็ก	ตะเกราน้ำ
ตะโกนา	ตะโกสวน	ตะขบป่า
ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตะเคียนหนู	ตะบูนขาว
ตะบูนดำ	ตะแบก	ตังหน
ตีนนก (นน กะพุน)	ตุมพระ	เต็ง
เตยทะเล	เต่าร้าง	ถั่วขาว
ถั่วดำ	ทรงบาดาล	ทองกวาว
ทุเรียน	ไทรย้อยใบแหลม	นกยูงฝรั่ง (หางนกยูงฝรั่ง)

นนทรี	บุนนาค	ประดู่บ้าน
ประดู่ป่า	ประดู่ลาย	ปาด
ปีบ	แปรงล้างขวด	โปรงขาว
โปรงแดง	ไผ่	ฝาง
พรวด	พลองแก้มอ้น	พลองเหมือด (พลองใบเล็ก)
พลับพลา (มลาย)	พะยอม	พังกา–ถั่วขาว
พังกาหัวสุมดอกขาว	พังกาหัวสุมดอกแดง	พันจำ
พิกุล	พิลังกาสา	พุทราทะเล
โพขึ้นก	โพทะเล	มะขาม
มะขามป้อม	มะค่าแต้	มะเค็ด (หนามแท่ง)
มะดัน	มะดูก	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
มะตูมนิ่ม	มะปราง	มะพอก
มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า
มะม่วงหิมพานต์	มะเม่าดง	มะรุม
มะหวด	มังคุด	เม่าไข่ปลา
ยางพารา	รัง	รังกะแท้
ราชพฤกษ์ (คูน)	ลั่นทม	ลำดวน
ลำบิดดง	ลำพู	ลำแพน
ลำแพนหิน	เลียบ	สนทราย
สนทะเล	สนประดิพัทธ์	สะเดา
สะเดาอินเดีย	สะตือ (ประดู่ขาว)	สันโสก
เสม็ด (เสม็ดแดง)	เสม็ดขาว	เสลา
แสมขาว	แสมดำ	แสมทะเล

โสกน้ำ	หงอนไก่ทะเล	หมาก
หมากเหลือง	หมีเหม็น (หมูทะลวง)	หยีน้ำ
หลาวชะโอน	หลุมพอ	หลุมพอทะเล
หว้า	หูกระจง	หูกวาง
อบเชย (อบเชยต้น)	อบเชยไทย (มหาปราบ)	อะราง (นนทรีป่า อินทรี)
อินทนิลน้ำ		

๒.๑) ไม้ชั้นกลางที่มีใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ได้แก่

กรวยป่า	กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)	กระโดน
กระถินณรงค์	กระถินเทพา	กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)
ก่อขี้ริ้ว	กะเจียน (พญารากดำ)	กะบก
กันเกรา (มันปลา ตำเสา)	กานพลู	กาสะลองคำ
เกด	โกงกางใบเล็ก	โกงกางใบใหญ่
ขนุน	ขนุนป่า	ขันทองพยาบาท
ขี้เหล็ก	แคทะเล	แคนา
แคแสด	งาไซ (โพอาศัย)	เงาะ
จันทน์กะพ้อ	จันทน์หอม	จิกทะเล (จิกเล)
ชะมวง	ซ้อ	ดุหุนใบเล็ก
ตะเกราน้ำ	ตะโกนา	ตะขบป่า
ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตะเคียนหนู	ตะบูนขาว
ตะบูนดำ	ตะแบก	ตังหน
ตีนนก (นน กะพุน)	เต็ง	ถั่วขาว
ถั่วดำ	ทรงบาดาล	ทองกวาว
ทุเรียน	ไทรย้อยใบแหลม	นนทรี
ประดู่บ้าน	ประดู่ป่า	ประดู่ลาย
ปาด	ปีบ	โปรงขาว

โปรงแดง	ฝาง	พลับพลา (มลาย)
พะยอม	พังกา–ถั่วขาว	พังกาหัวสุมดอกขาว
พังกาหัวสุมดอกแดง	พันจำ	พิกุล
พิลังกาสา	พุทราทะเล	โพทะเล
มะขาม	มะดัน	มะดูก
มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)	มะตูมนิ่ม	มะปราง
มะม่วงไข่แลน	มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า
มะม่วงหิมพานต์	มะเม่าดง	มะรุม
มะหวด	มังคุด	เม่าไข่ปลา
ยางพารา	รัง	รังกะแท้
ราชพฤกษ์ (คูน)	ลั่นทม	ลำพู
ลำแพน	ลำแพนหิน	เลียบ
สะเดา	สะเดาอินเดีย	สะตือ (ประดู่ขาว)
เสม็ด (เสม็ดแดง)	เสลา	แสมขาว
แสมดำ	แสมทะเล	โสกน้ำ
หงอนไก่ทะเล	หมากเหลือง	หมีเหม็น (หมูทะลวง)
หยีน้ำ	หลุมพอ	หลุมพอทะเล
หว้า	หูกระจง	หูกวาง
อบเชยไทย (มหาปราบ)	อะราง (นนทรีป่า อินทรี)	อินทนิลน้ำ

๒.๒) ไม้ชั้นกลางที่มีใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย พีซีบี ไดออกซิน ฟูแรน ได้แก่

กระโดน	กระถินณรงค์	กระถินเทพา
กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)	กฤษณา	ก่อขี้ริ้ว
กะบก	กานพลู	ขนุน
ขนุนป่า	ข่อย	งาไซ (โพอาศัย)
เงาะ	จันทน์กะพ้อ	จันทน์หอม

จิกทะเล (จิกเล)
เฉียงพร้านางแอ
ชะมวง
ดุหุนใบเล็ก
ตะเกราน้ำ
ตะโกนา
ตะโกสวน
ตะขบป่า
ตะบูนขาว
ตะบูนดำ
ตะแบก
ตังหน
ตุมพระ
เตยทะเล
เต่าร้าง
ถั่วขาว
ถั่วดำ
ทองกวาว
ทุเรียน
ไทรย้อยใบแหลม
บุนนาค
ปาด
แปรงล้างขวด
พลองแก้มอ้น
พลองเหมือด (พลองใบเล็ก)
พิกุล
พิลังกาสา
พุทราทะเล
โพขี้นก
โพทะเล
มะค่าแต้
มะดัน
มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
มะปราง
มะม่วงไข่แลน
มะม่วงช้างเหยียบ
มะม่วงป่า
มะม่วงหิมพานต์
มังคุด
ยางพารา
ลั่นทม
ลำดวน
ลำบิดดง
ลำพู
ลำแพน
ลำแพนหิน
สนประดิพัทธ์
สะเดา
สะเดาอินเดีย
สะตือ (ประดู่ขาว)
เสม็ด (เสม็ดแดง)
เสม็ดขาว
โสกน้ำ
หงอนไก่ทะเล
หมาก
หมากเหลือง
หลาวชะโอน
หลุมพอทะเล
หว้า
อบเชย (อบเชยต้น)
อบเชยไทย (มหาปราบ)
อินทนิลน้ำ

๒.๓) ไม้ชั้นกลางที่มีใบเรียวเล็ก ใบหยาบ มีขน เหนียว มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง ได้แก่

กรวยป่า	กระถินเทพา	กะเจียน (พญารากดำ)
ขนุน	ขนุนป่า	ข่อย
คนทีสอทะเล	คำรอก (ประดงเลือด)	แคแสด
งาไซ (โพอาศัย)	ดุหุนใบเล็ก	ตะโกสวน
ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ตะแบก	ตีนนก (นน กะพุน)
เตยทะเล	เต่าร้าง	ทองกวาว
นกยูงฝรั่ง (หางนกยูงฝรั่ง)	แปรงล้างขวด	ไผ่
พรวด	พลับพลา (มลาย)	พิกุล
โพทะเล	มะขามป้อม	มะค่าแต้
มะเค็ด (หนามแท่ง)	มะดัน	มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
มะปราง	มะพอก	มะม่วงไข่แลน
มะม่วงช้างเหยียบ	มะม่วงป่า	มะหวด
มังคุด	สนทราย	สนทะเล
สนประดิพัทธ์	สันโสก	เสม็ดขาว
เสลา	หงอนไก่ทะเล	หมาก
หมีเหม็น (หมูทะลวง)	หลาวชะโอน	หูกระจง

๓) ไม้ชั้นล่าง ได้แก่

กระจูด (กก)	กระดูกไก่	กล้วย
กะพ้อ	กุหลาบ	เกล็ดปลาช่อน
ไกรทอง	ขมิ้นชัน	เข็ม
เขยตาย	คนทีสอทะเล	คัดเค้าเครือ
จันทน์หอม	จาก	ชวนชม
ชุมเห็ดเทศ	ชุมเห็ดไทย	ดองดึง

ดาวเรือง
เดหลี
ทรงบาดาล
บอสตันเฟิร์น
เบญจมาศ
ปรง
ปรงทะเล
ประกายเงิน
ปลาไหลเผือก
เป้ง
เป้งทะเล
โป๊ยเซียน
ผักบุ้งทะเล
ผักบุ้งทะเลขาว
ผักเบี้ยทะเล
ผักหวานบ้าน
พรวด
พลองแก้มอ้น
พลองเหมือด (พลองใบเล็ก)
พิลังกาสา
ไพล
ฟ้าทะลายโจร
เฟื่องฟ้า
เยอบีร่า
รักทะเล
ราชดัด (พญาดาบหัก)
ว่านหางจระเข้
วาสนา
สนทราย
สบู่ดำ
สันโสก
หญ้าลอยลม
หญ้าหนวดแมว
หม้อข้าวหม้อแกงลิง
หมากเหลือง
หยกมรกต (กวักมรกต)
เหงือกปลาหมอ

๓.๑) ไม้ชั้นล่างที่มีใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ได้แก่

กล้วย	กะพ้อ	กุหลาบ
ไกรทอง	ขมิ้นชัน	เข็ม
เขยตาย	คัดเค้าเครือ	จันทน์หอม
ชวนชม	ชุมเห็ดเทศ	ชุมเห็ดไทย
ดองดึง	เดหลี	ทรงบาดาล
เบญจมาศ	ประกายเงิน	โป๊ยเซียน
ผักบุ้งทะเล	ผักบุ้งทะเลขาว	ผักหวานบ้าน
พิลังกาสา	ไพล	ฟ้าทะลายโจร
เฟื่องฟ้า	เยอบีร่า	รักทะเล
วาสนา	สบู่ดำ	หญ้าหนวดแมว
หม้อข้าวหม้อแกงลิง	หมากเหลือง	หยกมรกต (กวักมรกต)

๓.๒) ไม้ชั้นล่างที่มีใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย พีซีบี ไดออกซิน ฟูแรน ได้แก่

กระดูกไก่	กล้วย	กะพ้อ
เข็ม	เขยตาย	จันทน์หอม
จาก	ชวนชม	ดองดึง
เดหลี	บอสตันเฟิร์น	ปรง
ปรงทะเล	ประกายเงิน	ปลาไหลเผือก
เป้ง	เป้งทะเล	ผักเบี้ยทะเล
พลองแก้มอ้น	พลองเหมือด (พลองใบเล็ก)	พิลังกาสา
รักทะเล	ว่านหางจระเข้	วาสนา
หม้อข้าวหม้อแกงลิง	หมากเหลือง	หยกมรกต (กวักมรกต)
เหงือกปลาหมอ		

๓.๓) ไม้ชั้นล่างที่มีใบเรียวเล็ก ใบหยาบ มีขน เหนียว มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง ได้แก่

กระจูด (กก)	เกล็ดปลาช่อน	คนทีสอทะเล
จาก	ดาวเรือง	เบญจมาศ
ปรง	ปรงทะเล	ปลาไหลเผือก
เป้ง	เป้งทะเล	พรวด
ราชดัด (พญาดาบหัก)	สนทราย	สันโสก
หญ้าลอยลม		

๔) ไม้เลื้อย ได้แก่

กระเพาะปลา	การเวก	คัดเค้าเครือ
คุย	ดองดึง	ถอบแถบน้ำ
บานบุรีเหลือง	เฟื่องฟ้า	มรกตแดง
โมกเครือ	รางจืด	สักขี
สามสิบ	หมามุ่ยช้าง	

๔.๑) ไม้เลื้อยที่มีใบเรียบ กว้าง มีศักยภาพในการลดออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ได้แก่

กระเพาะปลา	การเวก	คัดเค้าเครือ
คุย	ดองดึง	ถอบแถบน้ำ
เฟื่องฟ้า	มรกตแดง	โมกเครือ
รางจืด	สักขี	หมามุ่ยช้าง

๔.๒) ไม้เลื้อยที่มีใบหนา ผิวใบมีลักษณะเป็นไข มีศักยภาพในการลดสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย พีซีบี ไดออกซิน ฟูแรน ได้แก่

การเวก	คุย	ดองดึง
ถอบแถบน้ำ	บานบุรีเหลือง	มรกตแดง
โมกเครือ	สามสิบ	

๔.๓) ไม้เลื้อยที่มีใบเรียวเล็ก ใบหยาบ มีขน เหนียว มีศักยภาพในการลดฝุ่นละออง ได้แก่

การเวก	สามสิบ	หมามุ่ยช้าง

๗. พรรณไม้ที่มีศักยภาพในการลดมลพิษด้านอากาศ จำแนกตามลักษณะพิเศษ

ลักษณะพิเศษของพันธุ์ไม้ แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ (๑) ไม้เจริญเติบโตเร็ว (๒) ไม้แนวกันลม (๓) ไม้ทนไฟ และ (๔) ไม้ทนน้ำฝนท่วมขังตามฤดูกาล

๑) ไม้เจริญเติบโตเร็ว หมายถึง พันธุ์ไม้ที่สามารถเห็นอัตราการเจริญเติบโตได้ชัดเจนภายในระยะเวลา ๓-๕ ปี เช่น

กระเชา	กระถินณรงค์	กระถินเทพา
กร่าง	ขนุนป่า	แคทะเล
จามจุรี (ก้ามปู)	ชุมเห็ดเทศ	ตะกู
ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)	ทองกวาว	ไทรย้อยใบแหลม
นนทรี	ประดู่บ้าน	พิลังกาสา
โพทะเล	มะขามป้อม	มะรุม
มะหาด	มะฮอกกานีใบเล็ก	มะฮอกกานีใบใหญ่
ยมหอม	ยูคาลิปตัส	สนทะเล
สนประดิพัทธ์	สำโรง	อะราง (นนทรีป่า อินทรี)

๒) ไม้แนวกันลม หมายถึง พันธุ์ไม้ที่ทนลมแรงและเจริญเติบโตได้ในที่ลมแรง ไม้แนวกันลมที่ดี มักเป็นไม้ทรงสูง มีทรงพุ่มหนา ใบมาก โตเร็ว และมีระบบรากแข็งแรง ทั้งนี้ต้องมีการจัดการดูแลที่ดีเนื่องจากไม้โตเร็ว จึงสูงแต่อาจล้มได้ง่าย เช่น

ทองกวาว	ไทรย้อยใบแหลม	ยูคาลิปตัส
สนทะเล	สนประดิพัทธ์	อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเบรียล)

๓) **ไม้ทนไฟ** หมายถึง พันธุ์ไม้ที่สามารถฟื้นตัวได้เนื่องจากเปลือกกับรากมีระบบการลำเลียงที่ดี เช่น

กระโดน	กล้วย	ตาลโตนด
เต็ง	ประดู่ป่า	พะยอม
มะค่าแต้	ยางนา	ยูคาลิปตัส
เสม็ดขาว	เหียง	

๔) **ไม้ทนน้ำฝนท่วมขังตามฤดูกาล** (ไม่รวมพันธุ์ไม้ป่าชายเลน) เช่น

กระจูด (กก)	กะพ้อ	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
จันทน์กะพ้อ	เตยทะเล	ยางนา
ยูคาลิปตัส	เสม็ดขาว	เสม็ด (เสม็ดแดง)
โสกน้ำ	หยีน้ำ	หลาวชะโอน
หว้า		

๘. ข้อเสนอแนะในการเลือกพรรณไม้และตัวอย่างพรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกบริเวณริมถนน*ทั่วไป*

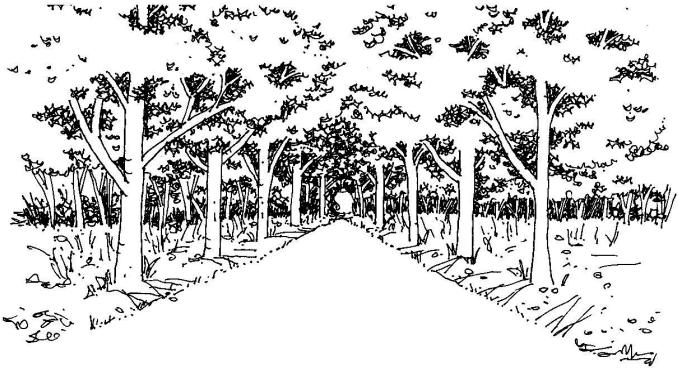

ข้อเสนอแนะในการเลือกไม้เพื่อนำมาปลูกบริเวณริมถนน*ทั่วไป*

๑) เป็นไม้ยืนต้นให้ร่มเงา

๒) กิ่งไม่เปราะ รากไม่งัด หรือชอนไชทำลายถนน

๓) ผล ดอก ใบ ไม่ร่วงรบกวนการสัญจร

๔) กลิ่นไม่รบกวน

๕) ระดับความสูงและขนาดเรือนยอดต้องพ้นการสัญจร

๖) ไม้ที่ปลูกริมถนน ควรตัดแต่งกิ่ง และได้รับการจัดการดูแลที่เหมาะสมเป็นระยะ ๆ

ตัวอย่างพันธุ์ไม้ เช่น

กระถินณรงค์	กระถินเทพา	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
ข่อย	ขันทองพยาบาท	ขี้เหล็ก
แคนา	เฉียงพร้านางแอ	ตะเคียนทอง
ตีนนก (นน กะพุน)	ทองกวาว	นนทรี
ประดู่ป่า	พะยอม	ยางโอน
เสม็ดขาว	เสลา	อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเปรียล)

๙. ข้อเสนอแนะในการเลือกพรรณไม้และตัวอย่างพรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกบริเวณริมน้ำ*ทั่วไป*

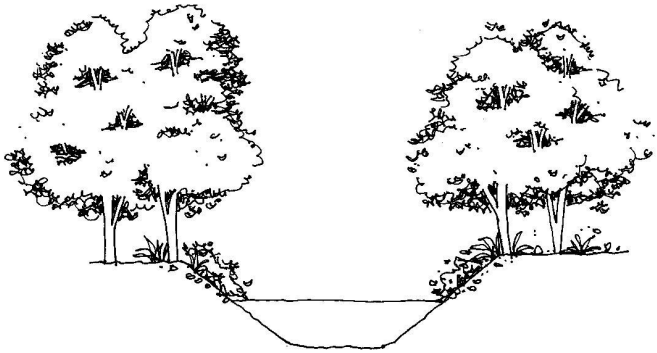

ข้อเสนอแนะในการเลือกไม้เพื่อนำมาปลูกบริเวณริมน้ำ*ทั่วไป*

๑) ต้องมีระบบรากยึดดินดี

๒) สามารถทนน้ำท่วมได้

ข้อห้ามและข้อควรระวังในการเลือกไม้เพื่อนำมาปลูกบริเวณริมน้ำ*ทั่วไป*

๑) ไม่ควรปลูกไม้ที่ผลมีพิษ เช่น เทียนหยด กระเบากลัก

๒) ในแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้ำน้อย ไม่ควรปลูกไม้ที่มีใบมาก เนื่องจากเมื่อใบร่วงหล่นจำนวนมาก อาจทำให้แหล่งน้ำตื้นเขินหรือเน่าเสียได้ง่าย

๓) ไม้บางชนิดในระยะแรกอาจดูแลยาก เช่น กันเกรา (มันปลา ตำเสา)

ตัวอย่างพันธุ์ไม้ เช่น

กระจูด (กก)	กะพ้อ	กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
จามจุรี (ก้ามปู)	เดหลี	ตะเคียนทอง
ตาลโตนด	เตยทะเล	ไทรย้อยใบแหลม
นนทรี	แปรงล้างขวด	ไผ่
พิลังกาสา	มะดัน	มะพร้าว
ยางแดง	ยางนา	เลียบ
เสม็ดขาว	หม้อข้าวหม้อแกงลิง	หมาก
อินทนิลน้ำ		

ดัชนีชื่อพรรณไม้ (ก–ฮ)

กรวยป่า
Casearia grewiifolia Vent. var. *grewiifolia*
๑,๖,๑๑,๖๙, ๗๒,๗๕,๗๙, ๘๐,๘๑,๘๒, ๘๔,๘๗

กระเชา
Holoptelea integrifolia Planch.
๑,๑๑,๗๙,๘๑, ๙๒

กระดูกไก่
Prismatomeris tetrandra (Roxb.) K. Schum ssp. *malayana* (Ridl.) Johans.
๑,๙,๗๒,๗๕, ๘๗,๘๙

กระถินณรงค์
Acacia auriculaeformis A.Cunn. ex Benth
๑,๖,๙,๑๑,๖๙, ๗๑,๘๒,๘๔, ๘๕,๙๒,๙๔

กระท้อน
Sandoricum koetjape (Burm. f.) Merr.
๑,๖,๑๑,๖๕, ๖๖,๖๙, ๗๒, ๗๕,๗๙,๘๐, ๘๑

กระเพาะปลา
Finlaysonia maritima Backer ex K. Heyne
๑,๖,๗๒,๙๐

กฤษณา
Aquilaria sp.
๑,๙,๗๒,๗๕, ๗๙,๘๑,๘๒,๘๕

กระจูด (กก)
Lepironia articulata (Retz.) Domin
๑,๑๑,๑๔, ๗๒,๗๕,๘๗, ๙๐,๙๓,๙๖

กระดังงาไทย (สะบันงาต้น)
Cananga odorata (Lam.) Hook. f. & Thomson var. *odorata*
๑,๖,๑๕,๗๒, ๗๔,๗๕,๗๙, ๘๐,๘๒,๘๔

กระโดน
Careya sphaerica Roxb.
๑,๖,๙,๑๖, ๗๒,๗๕,๗๙, ๘๐,๘๒,๘๔, ๘๕,๙๓

กระถินเทพา
Acacia mangium Willd.
๑,๖,๙,๑๑,๖๙, ๗๑,๘๒,๘๔, ๘๕,๘๗,๙๒,๙๔

กระทิง (สารภีทะเล กระทึง)
Calophyllum inophyllum L.
๑,๖,๙,๑๗, ๖๘,๖๙,๗๒, ๗๕,๘๒,๘๔, ๘๕

กร่าง
Ficus altissima Blume
๑,๙,๖๖,๖๙, ๗๙,๘๑,๙๒

กล้วย
Musa sp.
๑,๖,๙,๖๕, ๗๒,๗๕,๘๗, ๘๙,๙๓

ก่อขี้ริ้ว
Lithocarpus falconeri (Kurz) Rehder
๑,๖,๙,๑๘, ๗๒,๘๒, ๘๔,๘๕

กะบก
Irvingia malayana Oliv. ex A. W. Benn.
๑,๖,๙,๖๖, ๗๒,๗๕,๗๙, ๘๐,๘๑,๘๒, ๘๔,๘๕

กันเกรา (มันปลา ตำเสา)
Fagraea fragrans Roxb.
๑,๖,๗๑, ๗๒,๗๕, ๗๙,๘๐,๘๒, ๘๔,๙๓,๙๔, ๙๕,๙๖

การเวก
Artabotrys siamensis Miq.
๑,๖,๙,๑๑, ๒๐,๗๒, ๗๔,๗๕, ๙๐,๙๑

กุหลาบ
Rosa sp.
๑,๖,๗๔, ๗๕,๘๗,๘๙

เกล็ดปลาช่อน
Phyllodium pulchellum (L.) Desv.
๑,๑๑,๗๔, ๗๕,๘๗,๙๐

โกงกางใบใหญ่
Rhizophora mucronata Poir.
๑,๖,๖๘, ๗๒,๗๕, ๘๒,๘๔

กะเจียน (พญารากดำ)
Polyalthia cerasoides (Roxb.) Benth. ex Bedd
๑,๖,๑๑, ๗๒,๗๕, ๘๒,๘๔, ๘๗

กะพ้อ
Licuala spinosa Thunb.
๑,๖,๙,๑๙, ๖๙,๗๒, ๗๕,๘๗, ๘๙,๙๓,๙๖

กานพลู
Syzygium aromaticum (L.) Merr. & L.M.Perry
๑,๖,๙, ๗๕,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒,๘๔, ๘๕

กาสะลองคำ
Radermachera ignea (Kurz) Steenis
๑,๖,๗๔, ๗๙,๘๒, ๘๔

เกด
Manilkara hexandra (Roxb.) Dubard
๑,๖,๖๘, ๖๙,๗๒, ๗๕,๗๙, ๘๐,๘๒, ๘๔

โกงกางใบเล็ก
Rhizophora apiculata Blume
๑,๖,๖๘, ๗๒,๗๕, ๘๒,๘๔

ไกรทอง
Erythroxylum cuneatum (Miq.) Kurz
๑,๗,๗๒, ๗๕,๘๗, ๘๙

ขนุน *Artocarpus heterophyllus* Lam.	๑,๗,๙, ๑๑,๖๕, ๖๖,๗๑, ๗๕,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒,๘๔, ๘๕,๘๗	**ขนุนป่า** *Artocarpus rigidus* Blume subsp. *rigidus*	๑,๗,๙, ๑๑,๒๑, ๗๑,๗๒, ๗๕,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒,๘๔, ๘๕,๘๗, ๙๒
ขมิ้นชัน *Curcuma longa* L	๑,๗,๗๕, ๘๗,๘๙	**ข่อย** *Streblus asper* Lour.	๑,๙,๑๑, ๖๙,๗๒, ๗๔,๗๕, ๘๒,๘๕, ๘๗,๙๔
ขันทองพยาบาท *Suregada multiflora* (A. Juss.) Baill.	๑,๗,๒๒, ๖๘,๗๒, ๗๕,๘๒, ๘๔,๙๔	**ขี้เหล็ก** *Senna siamea* (Lam.) H. S. Irwin & Barneby	๑,๗,๖๙, ๗๕,๘๒, ๘๔,๙๔
เข็ม *Ixora* sp.	๑,๗,๙, ๗๒,๗๔, ๘๗,๘๙	**เขยตาย** *Glycosmis pentaphylla* (Retz.) DC.	๑,๗,๙, ๗๒,๗๔, ๗๕,๘๗, ๘๙
คนทีสอทะเล *Vitex rotundifolia* L. f.	๑,๑๑,๖๘, ๖๙,๗๒, ๗๕,๘๒, ๘๗,๙๐	**ค้อ (ตะคร้อ)** *Schleichera oleosa* (Lour.) Oken	๑,๗,๒๓, ๗๙,๘๐

คัดเค้าเครือ
Oxyceros horridus Lour.
๑,๗,๗๒,๗๔,๗๕,๘๗,๘๙,๙๐

คุย
Willughbeia edulis Roxb.
๑,๗,๙,๖๕,๖๖,๗๒,๗๕,๙๐,๙๑

แคนา
Dolichandrone columnaris Santisuk
๒,๗,๗๔,๗๕,๗๙,๘๐,๘๒,๘๔,๙๔

งาไซ (โพอาศัย)
Pouteria obovata (R. Br.) Baehni
๒,๗,๙,๑๑,๘๒,๘๔,๘๕,๘๗

จันทน์กะพ้อ
Vatica diospyroides Symington
๒,๗,๙,๗๔,๗๕,๘๒,๘๕,๙๓

จาก
Nypa fruticans Wurmb.
๒,๙,๑๑,๖๘,๗๒,๗๕,๘๗,๘๙,๙๐

คำรอก (ประดงเลือด)
Ellipanthus tomentosus Kurz var. *tomentosus*
๑,๑๑,๗๔,๗๕,๘๒,๘๗

แคทะเล
Dolichandrone spathacea (L. f.) K. Schum.
๑,๗,๒๔,๖๘,๗๒,๗๙,๘๐,๘๒,๘๔,๙๒

แคแสด
Spathodea campanulata P. Beauv.
๒,๗,๑๑,๒๕,๗๔,๘๒,๘๔,๘๗

เงาะ
Nephelium lappaceum L.
๒,๗,๙,๖๕,๘๒,๘๔,๘๕

จันทน์หอม
Tarenna fragrans (Nees) Koord. & Valeton
๒,๗,๙,๗๑,๗๒,๗๔,๗๕,๘๒,๘๔,๘๕,๘๗,๘๙

จามจุรี (ก้ามปู)
Samanea saman (Jacq.) Merr.
๒,๗,๑๑,๒๖,๖๙,๗๑,๗๕,๗๙,๘๐,๘๑,๙๖

จำปีป่า
Michelia floribunda
Finet & Gagnep.
๒,๓/,๓/๙,
๘๐

จิกทะเล (จิกเล)
Barringtonia asiatica (L.) Kurz
๒,๓/,๙,
๖๘,๓/๔,
๘๒,๘๔,
๘๖

เฉียงพร้านางแอ
Carallia brachiata (Lour.) Merr.
๒,๙,๖๙,
๓/๑,๓/๒,
๓/๕,๓/๙,
๘๑,๘๒,
๘๖,๙/๔

ชวนชม
Adenium obesum (Forssk.)
Roem. & Schult
๒,๓/,๙,
๓/๔,๘๓/,
๘๙

ชะมวง
Garcinia cowa Roxb. ex DC.
๒,๓/,๙,
๒๓/,๓/๒,
๓/๕,๘/๒,
๘๔,๘๖

ชุมเห็ดเทศ
Senna alata (L.) Roxb.
๒,๓/,๓/๕,
๘๓/,๘๙,
๙/๒

ชุมเห็ดไทย
Senna tora (L.) Roxb.
๒,๓/,๓/๒,
๓/๕,๘๓/,
๘๙

ซ้อ
Gmelina arborea Roxb.
๒,๓/,๒๘,
๓/๑,๓/๕,
๓/๙,๘๐,
๘๒,๘๔

ดองดึง
Gloriosa superba L.
๒,๓/,๙,
๖๘,๘๙,
๓/๒,๓/๔,
๓/๕,๘๓/,
๘๙,๙๐,
๙๑

ดาวเรือง
Tagetes sp.
๒,๑๑,๓/๔,
๘๘,๙๐

ดุหุนใบเล็ก
Heritiera fomes Buch.–Ham.
๒,๗,๙,๑๑,๖๘,๗๕,๘๒,๘๔,๘๖,๘๗

เดหลี
Spathiphyllum sp.
๒,๗,๙,๗๔,๘๘,๘๙

ตะกู
Anthocephalus chinensis (Lam.) A. Rich ex Walp.
๒,๗,๖๕,๖๖,๗๑,๗๒,๗๕,๗๙,๘๐,

ตะเกราน้ำ
Eriobotrya bengalensis (Roxb.) Hook.f. forma bengalensis
๒,๗,๙,๗๒,๘๒,๘๔,๘๖

ตะโกนา
Diospyros rhodocalyx Kurz
๒,๗,๙,๗๒,๗๕,๘๒,๘๔,๘๖

ตะโกสวน
Diospyros malabarica (Desr.) Kostel. var. *malabarica*
๒,๙,๑๑,๗๒,๗๕,๘๒,๘๖,๘๗

ตะขบป่า
Flacourtia indica (Burm. f.) Merr.
๒,๗,๙,๖๕,๖๖,๗๒,๘๒,๘๔,๘๖

ตะขบฝรั่ง (ตะขบบ้าน)
Muntingia calabura L.
๒,๗,๑๑,๖๙,๗๕,๘๒,๘๔,๘๗,๙๒

ตะเคียนทอง
Hopea odorata Roxb.
๒,๗,๙,๒๙,๗๑,๗๒,๗๕,๗๙,๘๐,๘๑,๙๔,๙๖

ตะเคียนหนู
Anogeissus acuminata (Roxb. ex DC.) Wall. ex Guillem. & Perr. var. *lanceolata* C. B. Clarke
๒,๗,๗๙,๘๐,๘๒,๘๔

ตะไคร้ต้น
Litsea cubeba (Lour.) Pers. ๒,๗,๗๕, ๗๙,๘๐

ตะบูนขาว
Xylocarpus granatum Koenig ๒,๗,๙, ๓๐,๖๘, ๗๒,๗๕, ๘๒,๘๔, ๘๖

ตะบูนดำ
Xylocarpus moluccensis (Lam.) M. Roem. ๒,๗,๙, ๖๘,๗๒, ๗๕,๘๒, ๘๔,๘๖

ตะแบก
Lagerstroemia sp. ๒,๗,๙, ๑๑,๓๑, ๖๖,๗๑, ๗๒,๗๔, ๗๕,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒,๘๔, ๘๖,๘๗

ตังหน
Calophyllum calaba L. ๒,๗,๙, ๓๒,๖๘, ๖๙,๗๕, ๗๙,๘๐, ๘๑,๘๒, ๘๔,๘๖

ตาลโตนด
Borassus flabellifer L. ๒,๙,๑๑, ๓๓,๖๕, ๖๖,๖๗, ๖๘,๖๙, ๗๐,๗๑, ๗๔,๗๕, ๗๙,๘๑, ๙๖

ตีนนก (นน กะพุน)
Vitex pinnata L. ๒,๗,๑๑, ๗๑,๗๒, ๘๒,๘๔, ๘๗,๙๔

ตุมพระ
Horsfieldia irya (Gaertn.) Warb. ๒,๙,๘๒, ๘๖

เต็ง
Shorea obtusa Wall. ex Blume ๒,๗,๖๗, ๗๑,๗๕, ๘๒,๘๔, ๙๓

เตยทะเล
Pandanus odoratissimus L. f. ๒,๙,๑๑, ๖๘,๖๙, ๗๒,๗๔, ๘๒,๘๖, ๘๗,๙๓, ๙๖

เต่าร้าง
Caryota mitis Lour. ๒,๙,๑๑, ๖๕,๖๖, ๗๒,๗๔, ๗๖,๘๒, ๘๖,๘๗

ถอบแถบน้ำ
Derris trifoliata Lour. ๒,๗,๙, ๖๘,๖๙, ๗๒,๙๐, ๙๑

ถั่วขาว
Bruguiera cylindrica (L.) Blume ๒,๗,๙, ๑๑,๖๘, ๗๒,๗๖, ๘๒,๘๔, ๘๖

ถั่วดำ
Bruguiera parviflora (Roxb.) Wight & Arn. ex Griff. ๒,๗,๙, ๑๑,๖๘, ๗๒,๗๖, ๘๒,๘๔, ๘๖

ทรงบาดาล
Senna surattensis (Burm. f.) H. S. Irwin & Barneby ๒,๗,๗๔, ๘๒,๘๔, ๘๙

ทองกวาว
Butea monosperma (Lam.) Taub. ๒,๗,๙, ๑๑,๗๔, ๗๙,๘๐, ๘๑,๘๒, ๘๔,๘๖, ๘๗,๙๒, ๙๔

ทุเรียน
Durio zibethinus Merr. ๒,๗,๙, ๖๕,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒,๘๔, ๘๖

ไทรย้อยใบแหลม
Ficus benjamina L. ๒,๗,๙, ๖๙,๗๔, ๘๒,๘๔, ๘๖,๙๒, ๙๖

นกยูงฝรั่ง (หางนกยูงฝรั่ง) *Delonix regia* (Bojer ex Hook.) Raf. ๒,๑๑,๖๖, ๗๔,๘๒, ๘๗

นนทรี *Peltophorum pterocarpum* (DC.) Backer ex K. Heyne ๒,๗,๓๔, ๖๙,๗๑, ๗๒,๗๖, ๘๓,๘๔, ๙๒,๙๔, ๙๖

บอสตันเฟิร์น *Nephrolepis exaltata* (L.) Schott ๒,๙,๗๔, ๘๘,๘๙

บานบุรีเหลือง *Allamanda cathartica* L. ๒,๙,๖๘, ๖๙,๗๔, ๙๐,๙๑

บุนนาค *Mesua ferrea* L. ๒,๙,๗๒, ๗๔,๗๖, ๗๙,๘๑, ๘๓,๘๖

เบญจมาศ *Chrysanthemum morifolium* Ramat. ๒,๗,๑๑, ๗๔,๘๘, ๘๙,๙๐

ปรง *Cycas* sp. ๒,๙,๑๑, ๗๒,๘๘, ๘๙,๙๐

ปรงทะเล *Acrostichum aureum* L. ๒,๙,๑๑, ๖๘,๗๒, ๗๖,๘๘, ๘๙,๙๐

ประกายเงิน *Dracaena* sp. ๒,๗,๙, ๗๔,๘๘, ๘๙

ประดู่บ้าน *Pterocarpus indicus* Willd. ๒,๗,๓๕, ๖๖,๗๒, ๗๔,๗๖, ๗๙,๘๐, ๘๓,๘๔, ๙๒

ประดู่ป่า
Pterocarpus macrocarpus Kurz
๒,๗,๗๑, ๗๒,๗๖, **๗๙,๘๐,** ๘๓,๘๔, ๙๓,๙๔

ประดู่ลาย
Dalbergia lanceolaria L.f. var. *errans* (Craib) Niyomdham
๒,๗,๘๓, ๘๔

ปลาไหลเผือก
Eurycoma longifolia Jack
๒,๙,๑๑, ๖๘,๖๙, ๗๒,๗๖, ๘๘,๘๙, ๙๐

ปาด
Sonneratia alba J. Sm.
๒,๗,๙, ๘๓,๘๔, ๘๖

ปาล์มขวด
Roystonea regia (Kunth) Cook
๓,๙,๗๖, ๗๙,๘๑,

ปีบ
Millingtonia hortensis L. f.
๓,๗,๗๔, ๗๖,๘๓, ๘๔

เป้ง
Phoenix acaulis Roxb.
๓,๙,๑๑, ๓๗,๗๒, ๘๘,๘๙, ๙๐

เป้งทะเล
Phoenix paludosa Roxb.
๓,๙,๑๑, ๖๘,๘๙, ๗๒,๘๘, ๘๙,๙๐

แปรงล้างขวด
Callistemon lanceolatus DC.
๓,๙,๑๑, ๗๔,๘๓, ๘๖,๘๗, ๙๖

โป๊ยเซียน
Euphorbia milii Des Moul.
๓,๗,๗๔, ๗๖,๘๘, ๘๙

โปรงขาว
Ceriops decandra (Griff.) Ding Hou
๓,๗,๖๙, ๗๒,๗๖, ๘๓,๘๔

โปรงแดง
Ceriops tagal (Perr.) C. B. Rob.
๓,๗,๖๙, ๗๒,๗๖, ๘๓,๘๕

ผักบุ้งทะเล *Ipomoea pes-caprae* (L.) R. Br.	๓,๗,๖๘, ๖๙,๗๒, ๗๖,๘๘, ๘๙	**ผักบุ้งทะเลขาว** *Ipomoea imperati* (Vahl) Griseb.	๓,๗,๖๘, ๖๙,๗๒, ๗๖,๘๘, ๘๙
ผักเบี้ยทะเล *Sesuvium portulacastrum* (L.) L.	๓,๙,๗๒, ๗๔,๗๖, ๘๘,๘๙	**ผักหวานบ้าน** *Sauropus androgynus* (L.) Merr.	๓,๗,๗๒, ๗๖,๘๘, ๘๙
ไผ่ *Bambusa* sp.	๓,๑๑,๖๕, ๖๖,๗๑, ๗๒,๗๔, ๗๖,๘๓, ๘๗,๙๖	**ฝาง** *Caesalpinia sappan* L.	๓,๗,๓๘, ๗๑,๗๒, ๗๖,๘๓, ๘๕
พรวด *Rhodomyrtus tomentosa* (Aiton) Hassk.	๓,๑๑,๖๙, ๗๒,๗๔, ๗๖,๘๓, ๘๗,๘๘, ๙๐	**พระเจ้าห้าพระองค์** *Dracontomelon dao* (Blanco) Merr. & Rolfe	๓,๑๑,๗๒, ๗๕,๗๖, ๗๙,๘๑
พฤกษ์ *Albizia lebbeck* (L.) Benth.	๓,๗,๑๑, ๓๙,๗๑, ๗๒,๗๖, ๗๙,๘๐, ๘๑	**พลองแก้มอ้น** *Rhodamnia dumetorum* (DC.) Merr. & L. M. Perry	๓,๙,๘๓, ๘๖,๘๘, ๘๙
พลองเหมือด (พลองใบเล็ก) *Memecylon edule* Roxb.	๓,๙,๗๒, ๘๓,๘๖, ๘๘,๘๙	**พลับพลา (มลาย)** *Microcos tomemtosa* Sm.	๓,๗,๑๑, ๗๒,๗๖, ๘๓,๘๕, ๘๗

พะยอม
Shorea roxburghii G. Don
๓,๗,๗๑, ๗๔,๗๖, ๗๙,๘๐, ๘๓,๘๕, ๙๓,๙๔

พังกา–ถั่วขาว
Bruguiera hainesii C. G. Rogers
๓,๗,๖๙, ๗๓,๗๖, ๘๓,๘๕

พังกาหัวสุมดอกขาว
Bruguiera sexangula (Lour.) Poir.
๓,๗,๖๙, ๗๓,๗๖, ๘๓,๘๕

พังกาหัวสุมดอกแดง
Bruguiera gymnorrhiza (L.) Savigny
๓,๗,๖๙, ๗๓,๗๖, ๘๓,๘๕

พันจำ
Vatica odorata (Griff.) Symington
๓,๗,๗๑, ๗๓,๗๕, ๗๖,๘๓, ๘๕

พิกุล
Mimusops elengi L.
๓,๗,๙, ๑๑,๗๔, ๘๓,๘๕, ๘๖,๘๗

พิลังกาสา
Ardisia elliptica Thunb.
๓,๗,๙, ๗๓,๗๔, ๗๖,๘๓, ๘๕,๘๖, ๘๘,๘๙, ๙๒,๙๖

พุทราทะเล
Ximenia americana L.
๓,๗,๙, ๖๘,๖๙, ๗๓,๘๓, ๘๕,๘๖

โพขี้นก
Ficus rumphii Blume
๓,๙,๖๙, ๗๙,๘๑, ๘๓,๘๖

โพทะเล
Thespesia populnea (L.) Soland. ex Corr.
๓,๗,๑๐, ๔๐,๖๘, ๖๙,๗๓, ๗๖,๘๓, ๘๕,๘๖, ๘๗,๙๒

โพศรีมหาโพธิ์
Ficus religiosa L.
๓,๗,๑๐, ๔๑,๖๙, ๗๙,๘๐, ๘๑

ไพล
Zingiber montanum (Koenig) Link ex Dietr.
๓,๗,๗๖, ๘๘,๘๙

ฟ้าทะลายโจร
Andrographis paniculata (Burm. f.) Wall. ex Nees
๓,๘,๗๓, ๗๖,๘๘, ๘๙

เฟื่องฟ้า
Bougainvillea spectabilis Willd.
๓,๘,๖๘, ๖๙,๗๔, ๘๘,๘๙, ๙๐

มรกตแดง
Philodendron erubescens K. Koch & Augustin
๓,๘,๑๐, ๗๔,๙๐, ๙๑

มะขาม
Tamarindus indica L.
๓,๘,๖๖, ๖๘,๖๙, ๗๑,๗๖, ๗๙,๘๐, ๘๓,๘๕

มะขามป้อม
Phyllanthus emblica L.
๓,๑๑,๖๙, ๗๓,๗๖, ๘๓,๘๗, ๙๒

มะค่าแต้
Sindora siamensis Teijsm. & Miq.
๓,๑๐,๑๑, ๖๕,๖๖, ๖๙,๗๑, ๗๓,๗๖, ๗๙,๘๑, ๘๓,๘๖, ๘๗,๙๓

มะค่าโมง
Afzelia xylocarpa (Kurz) Craib
๓,๘,๔๒, ๗๑,๗๓, ๗๖,๗๙, ๘๐

มะเค็ด (หนามแท่ง)
Catunaregam tomentosa (Blume ex DC.) Tirveng.
๓,๑๑,๖๘, ๘๙,๗๓, ๗๖,๘๓, ๘๗

มะดัน
Garcinia schomburgkiana Pierre
๓,๘,๑๐, ๗๓,๗๖, ๘๓,๘๕, ๘๖,๘๗, ๙๖

มะดูก
Siphonodon celastrineus Griff.
๓,๘,๗๓, ๘๓,๘๕

มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อ)
Ficus racemosa L.
๓,๘,๑๐, ๑๑,๖๙, ๗๓,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒,๘๓, ๘๕,๘๖, ๘๗

มะตูมนิ่ม
Aegle marmelos (L.) Correa ex Roxb.
๓,๘,๗๓, ๗๖,๗๙, ๘๐,๘๓, ๘๕

มะปราง
Bouea macrophylla Griff.
๓,๘,๑๐, ๑๑,๗๓, ๘๓,๘๕, ๘๖,๘๗

มะพอก
Parinari anamensis (Hance) J. E. Vidal
๓,๑๑,๗๓, ๗๙,๘๒, ๘๓,๘๗

มะม่วงไข่แลน
Mangifera cochinchinensis Engl.
๓,๘,๑๐, ๑๑,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒,๘๓, ๘๕,๘๖, ๘๗

มะม่วงช้างเหยียบ
Mangifera sylvatica Roxb.
๓,๘,๑๐, ๑๑,๔๓, ๗๓,๗๖, ๗๙,๘๐, ๘๑,๘๒, ๘๓,๘๕, ๘๖,๘๗

มะม่วงป่า
Mangifera indica L.
(*Mangifera caloneura* Kurz)
๓,๘,๑๐,
๑๑,๔๔,
๗๑,๗๓,
๗๔,๗๕,
๗๖,๗๙,
๘๐,๘๑,
๘๒,๘๓,
๘๕,๘๖,
๘๗

มะม่วงหิมพานต์
Anacardium occidentale L.
๓,๘,๑๐,
๖๕,๖๖,
๗๖,๘๓,
๘๕,๘๖

มะเม่าดง
Antidesma bunius (L.) Spreng.
๓,๘,๗๓,
๘๓,๘๕

มะรุม
Moringa oleifera Lam.
๓,๘,๖๕,
๖๖,๖๙,
๗๓,๗๖,
๘๓,๘๕,
๙๒

มะหวด
Lepisanthes rubiginosa (Roxb.) Leenh.
๓,๘,๑๑,
๖๙,๗๓,
๗๖,๗๙,
๘๐,๘๒,
๘๓,๘๕,
๘๗

มะหาด
Artocarpus lacucha Roxb.
๓,๑๑,๗๑,
๗๓,๗๖,
๗๙,๘๒,
๙๒

มะฮอกกานีใบเล็ก
Swietenia mahogani (L.) Jacq.
๓,๘,๖๕,
๖๖,๖๙,
๗๑,๗๙,
๘๐,๙๒

มะฮอกกานีใบใหญ่
Swietenia macrophylla King
๓,๘,๔๕,
๖๕,๖๖,
๖๙,๗๑,
๗๙,๘๐,
๙๒

มังคุด *Garcinia mangostana* L.	๓,๘,๑๐, ๖๕,๖๖, ๗๖,๘๓, ๘๕,๘๖, ๘๗	**เม่าไข่ปลา** *Antidesma ghaesembilla* Gaertn.	๔,๘,๖๙, ๗๓,๘๓, ๘๕
โมกเครือ *Aganosma marginata* (Roxb.) G. Don	๔,๘,๑๐, ๗๓,๗๔, ๗๖,๙๐	**ยมหอม** *Toona ciliata* M. Roem.	๔,๘,๗๑, ๗๙,๘๐, ๙๒
ยางกล่อง *Dipterocarpus dyeri* Pierre	๔,๘,๑๐, ๑๑,๗๑, ๗๓,๗๕, ๗๖,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๒	**ยางแดง** *Dipterocarpus turbinatus* C. F. Gaertn.	๔,๘,๑๐, ๑๑,๔๖, ๗๑,๗๓, ๗๙,๘๐, ๘๑,๘๒, ๙๖
ยางใต้ *Dipterocarpus hasseltii* Blume	๔,๘,๑๐, ๗๑,๗๕, ๗๙,๘๐, ๘๑	**ยางนา** *Dipterocarpus alatus* Roxb. ex G. Don	๔,๘,๑๐, ๑๑,๔๗, ๖๖,๗๑, ๗๓,๗๖, ๗๙,๘๐, ๘๑,๘๒, ๙๓,๙๖
ยางพารา *Hevea brasiliensis* (Willd. ex A.Juss.) Müll.Arg.	๔,๘,๑๐, ๗๑,๗๙, ๘๐,๘๑, ๘๓,๘๕	**ยางอินเดีย** *Ficus elastica* Roxb. ex Hornem.	๔,๘,๑๐, ๖๖,๖๙, ๗๔,๗๙, ๘๐,๘๑

ยางโอน
Polyalthia viridis Craib
๔,๘,๓๑,๓๓,๓๙,๘๐,๙๔

ยูคาลิปตัส
Eucalyptus camaldulensis Dehnh.
๔,๘,๑๐,๓๐,๓๑,๓๖,๓๙,๘๐,๘๑,๙๒,๙๓

เยอบีร่า
Gerbera jamesonii Bolus ex Hook. f.
๔,๘,๓๔,๘๘,๘๙

รักทะเล
Scaevola taccada (Gaertn.) Roxb.
๔,๘,๑๐,๔๘,๖๘,๓๐,๓๔,๓๖,๘๘,๘๙

รัง
Shorea siamensis Miq.
๔,๘,๖๓,๓๑,๓๖,๓๙,๘๐,๘๓,๘๕

รังกะแท้
Kandelia candel (L.) Druce
๔,๘,๓๓,๓๖,๘๓,๘๕

รางจืด
Thunbergia laurifolia Lindl.
๔,๘,๔๙,๓๓,๓๔,๓๖,๙๐

ราชดัด (พญาดาบหัก)
Brucea javanica (L.) Merr.
๔,๑๑,๓๓,๓๖,๘๘,๙๐

ราชพฤกษ์ (คูน)
Cassia fistula L.
๔,๘,๕๐,๓๓,๓๖,๘๓,๘๕

ลั่นทม
Plumeria sp.
๔,๘,๑๐,๓๔,๘๓,๘๕,๘๖

ลำดวน
Melodorum fruticosum Lour.
๔,๑๐,๓๓,๓๔,๓๖,๘๓,๘๖

ลำบิดดง
Diospyros filipendula Pierre ex Lecomte
๔,๑๐,๓๓,๓๕,๓๖,๘๓,๘๖

ลำพู
Sonneratia caseolaris (L.) Engl.
๔,๘,๑๐, ๖๙,๗๓, ๘๓,๘๕, ๘๖

ลำแพน
Sonneratia ovata Backer
๔,๘,๑๐, ๕๑,๖๙, ๗๓,๘๓, ๘๕,๘๖

ลำแพนหิน
Sonneratia griffithii Kurz
๔,๘,๑๐, ๖๙,๗๓, ๘๓,๘๕, ๘๖

เลียบ
Ficus superba (Miq.) Miq. var. *superba*
๔,๘,๑๐, ๕๒,๖๖, ๖๗,๖๘, ๗๐,๗๓, ๗๙,๘๐, ๘๑,๘๓, ๘๕

ว่านหางจระเข้
Aloe vera (L.) Burm. f.
๔,๑๐,๗๔, ๗๖,๘๘, ๘๙

วาสนา
Dracaena sp.
๔,๘,๑๐, ๗๔,๘๘, ๘๙

สนฉัตร
Araucaria cookii R.Br. ex D.Don
๔,๑๑,๗๔, ๗๙,๘๒

สนทราย
Baeckea frutescens L.
๔,๑๑,๕๓, ๗๓,๗๔, ๗๖,๘๓, ๘๗,๘๘, ๙๐

สนทะเล
Casuarina equisetifolia J. R. & G. Forst.
๔,๑๑,๕๔, ๖๖,๖๘, ๗๐,๗๙, ๘๒,๘๓, ๘๗,๙๒

สนประดิพัทธ์
Casuarina junghuhniana Miq.
๔,๑๐,๑๑, ๖๖,๗๑, ๘๓,๘๖, ๘๗,๙๒

สบู่ดำ
Jatropha curcas L. ๔,๘,๕๕,๖๕,๖๖,๓๖,๘๘,๘๙

สะเดา
Azadirachta indica A. Juss. var. *siamensis* Valeton ๔,๘,๑๐,๖๖,๗๑,๗๓,๗๖,๗๙,๘๐,๘๑,๘๓,๘๕,๘๖

สะเดาอินเดีย
Azadirachta indica A. Juss. var. *indica* ๔,๘,๑๐,๗๖,๗๙,๘๐,๘๑,๘๓,๘๕,๘๖

สะตือ (ประดู่ขาว)
Crudia chrysantha (Pierre) K.Schum. ๔,๘,๑๐,๗๓,๗๕,๗๙,๘๐,๘๓,๘๕,๘๖

สะท้อนรอก
Elaeocarpus robustus Roxb. ๔,๘,๗๑,๗๓,๗๙,๘๐

สัก
Tectona grandis L.f. ๔,๘,๑๐,๗๑,๗๙,๘๐,๘๑

สักขี
Dalbergia candenatensis (Dennst.) Prain ๔,๘,๖๙,๗๔,๗๖,๙๐

สันโสก
Clausena excavata Burm. f. ๔,๑๑,๗๓,๗๖,๘๓,๘๗,๘๘,๙๐

สามสิบ
Asparagus racemosus Willd. ๔,๑๐,๑๑,๖๘,๗๐,๗๓,๗๔,๗๖,๙๐,๙๑

สำรอง (พุงทะลาย)
*Scaphium affine (*Mast.) Pierre ๔,๘,๑๑,๕๖,๗๓,๗๖,๗๙,๘๐,๘๒

สำรองกะโหลก
Scaphium scaphigerum (Wall. ex G.Don) Guibourt ex G.Planch.
๔,๘,๑๑, ๕๗,๗๓, ๗๖,๗๙, ๘๐,๘๒

สำโรง
Sterculia foetida L.
๔,๑๑,๖๕, ๖๖,๗๐, ๗๓,๗๖, ๗๙,๘๒, ๙๒

เสม็ด (เสม็ดแดง)
Syzygium gratum (Wight) S. N. Mitra
๔,๘,๑๐, ๖๘,๗๐, ๗๓,๗๖, ๘๓,๘๕, ๘๖,๙๓

เสม็ดขาว
Melaleuca cajuputi Powell
๔,๑๐,๑๑, ๖๘,๗๐, ๗๓,๗๖, ๗๙,๘๑, ๘๒,๘๓, ๘๖,๘๗, ๙๓,๙๔, ๙๖

เสลา
Lagerstroemia loudonii Teijsm. & Binn.
๔,๘,๑๒, ๕๘,๗๔, ๗๙,๘๑, ๘๒,๘๓, ๘๕,๘๗, ๙๔

แสมขาว
Avicennia alba Blume
๔,๘,๖๙, ๗๓,๗๖, ๘๓,๘๕

แสมดำ
Avicennia officinalis L.
๔,๘,๖๙, ๗๓,๗๔, ๘๓,๘๕

แสมทะเล
Avicennia marina Forssk.
๔,๘,๖๙, ๗๓,๘๓, ๘๕

โสกน้ำ
Saraca indica L.
๔,๘,๑๐,๕๙,๗๔,๘๔,๘๕,๘๖,๙๓

หงอนไก่ทะเล
Heritiera littoralis Dryand.
๔,๘,๑๐,๑๒,๖๘,๖๙,๗๐,๗๓,๗๖,๘๔,๘๕,๘๖,๘๗

หญ้าลอยลม
Spinifex littoreus Merr.
๔,๑๒,๖๘,๗๐,๗๓,๗๕,๘๘,๙๐

หญ้าหนวดแมว
Orthosiphon aristatus (Blume) Miq.
๔,๘,๗๔,๗๖,๘๘,๘๙

หม้อข้าวหม้อแกงลิง
Nepenthes mirabilis (Lour.) Druce
๔,๘,๑๐,๗๓,๗๔,๗๖,๘๘,๘๙,๙๖

หมาก
Areca catechu L.
๔,๘,๑๐,๑๒,๖๕,๖๖,๗๐,๗๖,๘๐,๘๑,๘๒,๘๔,๘๖,๘๗,๙๖

หมากเหลือง
Chrysalidocarpus lutescens H.Wendl.
๔,๘,๑๐ ๗๐,๗๔,๘๔,๘๕,๘๖,๘๘,๘๙

หมามุ่ยช้าง
Mucuna gigantea (Willd.) DC.
๔,๘,๑๒,๖๕,๖๖,๗๓,๗๖,๙๐,๙๑

หมีเหม็น (หมูทะลวง)
Litsea glutinosa (Lour.) C. B. Rob.
๕,๘,๑๒,๖๕,๖๖,๗๓,๗๖,๘๔,๘๕,๘๗

หยกมรกต (กวักมรกต)
Zamioculcas zamifolia (Lodd.) Engl.
๕,๑๐,๗๔,๘๘,๘๙

หยีน้ำ
Derris indica Bennet
๕,๘,๖๘, ๖๙,๗๐, ๗๔,๗๗, ๘๔,๘๕, ๙๓

หลาวชะโอน
Oncosperma tigillarium (Jack) Ridl.
๕,๑๐,๑๒, ๖๕,๖๖, ๖๘,๖๙, ๗๓,๘๔, ๘๖,๘๗, ๙๓

หลุมพอ
Intsia palembanica Miq.
๕,๘,๖๐, ๗๑,๘๐, ๘๑,๘๔, ๘๕

หลุมพอทะเล
Intsia bijuga (Colebr.) Kuntze
๕,๘,๑๐, ๖๙,๗๗, ๘๐,๘๑, ๘๔,๘๕, ๘๖

หว้า
Syzygium cumini (L.) Skeels
๕,๘,๑๐, ๖๑,๗๓, ๗๗,๘๐, ๘๑,๘๔, ๘๕,๘๖, ๙๓

หูกระจง
Terminalia ivorensis A. Chev.
๕,๘,๑๒, ๖๖,๗๔, ๘๔,๘๕, ๘๗

หูกวาง
Terminalia catappa L.
๕,๘,๖๕, ๖๖,๖๘, ๗๐,๗๓, ๗๔,๘๔, ๘๕

เหงือกปลาหมอ
Acanthus ebracteatus Vahl
๕,๑๐,๖๙, ๗๓,๗๔, ๗๗,๘๘, ๘๙

เหียง
Dipterocarpus obtusifolius Teijsm. ex Miq.
๕,๘,๑๐, ๑๒,๖๒, ๗๑,๘๐, ๘๑,๘๒, ๙๓

อบเชย (อบเชยต้น)
Cinnamomum iners Reinw. ex Blume
๕,๑๐, ๗๗,๘๐, ๘๑,๘๔, ๘๖

อบเชยไทย (มหาปราบ)
Cinnamomum bejolghota (Buch.–Ham.) Sweet
๕,๘,๑๐, ๗๓,๗๗, ๘๐,๘๑, ๘๔,๘๕, ๘๖

อโศกอินเดีย (อโศกเซนคาเบรียล)
Polyalthia longifolia (Sonn.) Thwaites
๕,๘,๑๐, ๖๓,๗๔, ๘๐,๘๑, ๙๒,๙๔

อะราง (นนทรีป่า อินทรี)
Peltophorum dasyrachis (Miq.) Kurz
๕,๘,๗๑, ๗๓,๗๗, ๘๔,๘๕, ๙๒

อินทนิลน้ำ
Lagerstroemia speciosa (L.) Pers.
๕,๘,๑๐, ๖๔,๗๓, ๗๗,๘๔, ๘๕,๘๖, ๙๖

บันทึก

บันทึก

บันทึก

ที่มา

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. **พรรณไม้ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานโครงการชุมชนอยู่คู่อุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยองและพื้นที่ใกล้เคียง ฉบับวิชาการ**. กรุงเทพ ฯ; ๒๕๕๕.

ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

ดร.สมราน สุดดี	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานหอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

คณะที่ปรึกษาการจัดทำเอกสาร

๑) นายธนิต อังควินิจวงศ์	รองนายกเทศมนตรีนครระยอง (ประธาน)
๒) นางรัชวดี ศรีประพัทธ์	ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
๓) นายคณิต ชาติสุวรรณ	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงเนิน
๔) นางพิมพ์พิชชา ไมตรีมิตร	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงเนิน (ปี ๒๕๕๔ – ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)
๕) นายภูมินทร์ ชุมนุมพร	รักษาการหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงเนิน
๖) นายอดิศร ศรีสวัสดิ์	ผู้จัดการส่วนกิจการเพื่อสังคม ๓ ฝ่ายกิจการเพื่อสังคม บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
๗) นายสมหมาย เอี่ยมมงคลสกุล	หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการผังเมือง สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง
๘) เรือโทนพพงษ์ อ่อนอินทร์	ผู้ช่วยนายทหารการข่าวกองพันทหารราบที่ ๗ (ค่ายมหาสุรสิงหนาท)
๙) ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง	
๑๐) นายวิชา โพธิ์แก้ว	สวนวิชา ตำบลตะพง
๑๑) นายจิรภัทร ปาลสุทธิ์	เกษตรกร อำเภอแกลง
๑๒) นายสัมฤทธิ์ เห่งยี่	ตำบลเชิงเนิน

คณะทำงานจัดทำเอกสาร

๑) นายสฤษดิ์ เรี่ยมทอง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะพง (ประธาน)
๒) นายอูฐ เชาวน์ทวี	หัวหน้าสถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดระยอง
๓) นายวัชนะ บุญชัย	หัวหน้าสวนพฤกษศาสตร์ระยอง
๔) นายเฉลิมพร กล่อมแก้ว	ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก
๕) นายรุ่งโรจน์ เฉลาฉายแสง	ตำบลวังหว้า อำเภอแกลง
๖) นายนินนาท พรรณรัตน์	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๗) นางสีกัญญา ไชยพินิจ	กำนันตำบลเชิงเนิน
๘) นายศักดา ทรัพย์สุข	ประธานเครือข่ายอนุรักษ์ฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร พืชพรรณสัตว์ท้องถิ่นจังหวัดระยอง
๙) นายทิวา ประสุวรรณ	หัวหน้าส่วนโยธา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแลง
๑๐) นางสาวมัธยา รักษาสัตย์	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑) นางสาวพันธ์พีรา อักษรพรหม	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๒) นายภูริภัทร หุวะนันทน์	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๓) นางสาววิภา สุขผิน	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทร: ๐-๒๒๖๕-๖๕๐๐ โทรสาร: ๐-๒๒๖๕-๖๕๑๑
http://www.onep.go.th

กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖๐/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทร: ๐-๒๒๖๕-๖๕๐๐ โทรสาร: ๐-๒๒๖๕-๖๕๑๑
http://www.onep.go.th